

JESSICA NEFF PUIGIBERT

***ANÀLISI DELS HÀBITS LECTORS DELS ALUMNES D'EDUCACIÓ
SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA D'UN INSTITUT D'ENSENYAMENT PÚBLIC
DURANT EL CURS 2014 – 2015***

TREBALL DE FI DE GRAU

Dirigit pel Dr. Xavier Ferré Trill

Grau de Pedagogia

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Tarragona

2015

RESUM

Aquesta investigació té la finalitat de conèixer els hàbits lectors dels alumnes d'educació secundària obligatòria d'un institut d'ensenyament públic, així com la percepció que tenen aquests de la lectura. Així doncs, el que es pretén analitzar principalment són: freqüència i quantitat lectora, motius de lectura, gustos literaris i autopercepció dels alumnes vers la lectura.

Tot i que la mostra principal analitzada han sigut 64 alumnes d'ESO, 16 alumnes de cada curs, també s'ha comptat amb la col·laboració de 4 professors del centre per extreure més dades i comparar millor la informació. Els instruments de mesura utilitzats han sigut un qüestionari sobre hàbits lectors, d'elaboració pròpia, que s'ha administrat als alumnes, i una entrevista, també d'elaboració pròpia, que s'ha aplicat als professors seleccionats. Seguidament, hi ha hagut un tractament i anàlisi de les dades, a partir de les quals s'han extret unes conclusions. La conclusió principal obtinguda és que a partir dels 12 anys els hàbits lectors dels adolescents disminueixen progressivament.

Paraules claus: hàbits lectors, alumnes, educació secundària, adolescents.

ABSTRACT

This research aims to know the reading habits of a public High School, as well as the perception that those have in the lecture. Summing up, what is wanted to be mainly analyzed are: frequency and amount of reading, reading's reasons, reading tastes and pupils reading perception.

Although the main analyzed sample are 48 high school pupils, 16 pupils of each academic course, 4 professors of the high school have taken part in it in order to extract data and to compare even more the information. The used measuring instruments were a questionnaire about reading habits (own written), which has been administered to the pupils, and an interview (also own written), administered to the chosen professors. Furthermore, there has been a data information analysis, which from it, the conclusions have been drawn. The main conclusion is that, the teenagers from 12 years old start to lose their reading habits progressively.

Key words: reading habits, students, secondary education, teenagers.

SUMARI

INTRODUCCIÓ	5
I. MARC EPISTEMOLÒGIC.....	8
1. FONAMENTACIÓ TEÒRICA	8
1.1 Concepte de lectura.....	8
1.2 Concepte d'hàbits de lectura	8
1.3 Beneficis de la lectura.....	9
1.3.1 Hàbits de lectura i rendiment acadèmic de l'estudiant.....	10
1.4 El procés lector	10
1.5 Tipus de lectors.....	11
1.6 Tipus de lectures	12
1.7 Maneres de llegir actuals.....	14
1.8 La influència de l'entorn familiar i escolar en la lectura del adolescent	16
1.8.1 L'entorn familiar i la lectura	16
1.8.2 L'entorn escolar i la lectura	17
1.9 Pla d'Impuls de la Lectura	18
1.10 Situació actual del centre envers la lectura	19
2. ESTAT DE LA QÜESTIÓ: ESTUDIS SOBRE ELS HÀBITS LECTORS ADOLESCENTS EN L'ÚLTIMA DÈCADA A CATALUNYA.....	20
II. MARC EMPÍRIC	24
3. DISSENY DE LA INVESTIGACIÓ	24
3.1 Hipòtesi i objectius de la investigació.....	24
3.1.1 Hipòtesi	24
3.1.2 Finalitat i objectius.....	24
3.2 Metodologia	24
3.2.1 Selecció de la mostra.....	25

3.2.2 Selecció d'instruments	26
3.2.3 Validació dels instruments	26
3.2.4 Procediment de recollida de dades	27
3.2.5 Fases de la investigació.....	28
3.3 Rigor científic	30
4. RESULTATS: ANÀLISI DE LES DADES.....	31
4.1 Resultats dels qüestionaris.....	31
4.2 Resultats de les entrevistes.....	51
4.3 Discussió de les dades	55
5. CONCLUSIONS	57
5.1 Aportacions de la investigació	57
5.2 Propostes per motivar la lectura.....	60
5.3 Propostes de millora de la investigació	60
5.4 Futures línies d'investigació	61
6. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES.....	62
ANNEXOS	65
Annex 1: Resultats del qüestionari sobre el Temps de Lectura	65
Annex 2: Instruments de recollida de dades	67
Annex 3: Buidatge dels qüestionaris sobre hàbits lectors	72
Annex 4: Entrevistes contestades	78

INTRODUCCIÓ

En moltes ocasions, als mitjans de comunicació, escoltem notícies sobre els adolescents i seus hàbits lectors, i com aquests cada cop registren dades més negatives. Durant el meu període del pràcticum de pedagogia en un institut d'educació secundària, parlant amb diversos professors, també vaig percebre que ells veien els hàbits lectors dels seus alumnes de secundària com a insuficients, tot i que al centre es dugués a terme un projecte per motivar la lectura entre els alumnes.

Va ser per aquest motiu, que vaig proposar a l'equip directiu del centre de fer una petita investigació sobre els hàbits lectors dels seus alumnes de primer i segon cicle d'educació secundària i, a partir d'aquesta, realitzar uns suggeriments que es poguessin aplicar a l'institut per tal de millorar els hàbits de lectura dels alumnes.

Així doncs, el propòsit general d'aquest estudi és l'observació dels hàbits lectors dels alumnes de secundària d'un institut d'ensenyament públic. A partir d'aquí, es plantegen una sèrie de qüestions que ajudaran a fonamentar la investigació: *Com és l'estat de la qüestió d'aquesta temàtica?, Com perceben els alumnes de secundària la lectura?, Quines mesures podria adoptar un centre per motivar la lectura entre els seus alumnes?, Els hàbits lectors dels alumnes són estàtics durant tota l'etapa d'educació secundària?*

Es va decidir realitzar la investigació només del curs 2014 – 2015 ja que així es poden veure els hàbits lectors actuals i a partir d'aquests, realitzar propostes per millorar-los. No s'han investigat els hàbits lectors d'altres anys, ja que aquestes dades podrien ser molt diferents a les actuals, i podrien afectar a les propostes, fent-les menys efectives.

Contextualització i objecte d'estudi

Un cop s'ha plantejat i delimitat aquest treball i s'han marcat els propòsits a seguir, s'ha d'exposar l'objecte d'estudi i el context d'aquest. En aquest cas, el context en el qual situem el nostre estudi és un centre d'ensenyament secundari ubicat a la comarca de l'Alt Camp.

El centre, creat l'any 1952¹, compta amb una àmplia oferta formativa, no només per adolescents sinó també per adolescents amb necessitats educatives especials, joves i adults, sent aquesta la següent:

¹ BOE núm. 198 del 16 de juliol de 1952

- *Educació Secundària Obligatòria*: des de primer curs fins a quart curs. S'ofereixen diferents optatives per cursar juntament amb les assignatures obligatòries, com per exemple: alemany, teatre i cant, fotografia, etc.
- *Batxillerat*: s'ofereixen totes les modalitats i vies: científic-tecnològic, ciències socials i humanitats, artístic (via d'arts plàstiques, disseny i imatge, i via d'arts escèniques, música i dansa).
- *Cicles Formatius de Grau Mitjà*: s'imparteix el cicle formatiu de grau mitjà d'atenció a persones en situació de dependència.
- *Cicles Formatius de Grau Superior*: s'imparteixen els cicles formatius de grau superior de educació infantil, integració social i animació sociocultural.

Pel que fa als recursos humans, el centre disposa actualment de 87 professionals, els quals són educadors, professors de l'aula d'acollida i de la Unitat de Suport a l'Educació Especial, interins, titulars, substituïts i equip directiu. Tots aquests professionals disposen de la formació universitària requerida segons el departament en el qual es troben.

Actualment el centre disposa de 967 alumnes, tots provinents de les comarques de l'Alt Camp i la Conca de Barberà. D'aquests, 508 són d'Educació Secundària Obligatòria, 235 són de Batxillerat i 224 són de Cicles Formatius de Grau Mitjà i Superior. Actualment, el centre té un 10% d'alumnat immigrant, provinent sobretot de Romania, Sud-Amèrica i el Magrib.

El perfil habitual del centre són alumnes amb famílies d'un nivell socioeconòmic mitjà, dedicades al sector primari o secundari i provinent, com s'ha comentat abans, de la comarca de l'Alt Camp o la Conca de Barberà. Degut a l'existència al centre de les Unitats de Suport a l'Educació Especial, les necessitats educatives dels alumnes són molt diverses.

L'objecte d'estudi, en aquesta investigació, són els hàbits lectors dels alumnes d'Educació Secundària Obligatòria, i com aquests evolucionen positiva o negativament, a mida que els alumnes avancen els cursos escolars.

Estructura de la investigació

Per entendre com està organitzada aquesta investigació, a continuació s'exposa una breu descripció de les parts en les quals s'estructura:

Aquesta investigació es divideix en dos grans blocs: el *marc epistemològic*, que seria la part teòrica del treball, i el *marc empíric*, la part pràctica del treball.

En el *marc epistemològic* és on hi trobem, en primer lloc, el marc teòric sobre els hàbits lectors. És aquí on es tracten el concepte de lectura i d'hàbit, els beneficis de la lectura, el procés lector, el tipus de lectors i de lectures que hi ha, les maneres de llegir actuals, la influència que té l'entorn escolar i familiar vers els hàbits lectors, el Pla d'Impuls a la Lectura i la situació actual del centre envers la lectura.

En segon lloc hi trobem els estudis sobre els hàbits lectors adolescents realitzats a Catalunya durant la última dècada, duts a terme per: l'Institut d'Estadística de Catalunya, el Gremi d'Editors de Catalunya i la Dra. Mireia Manresa.

En el *marc empíric*, s'hi troba, primerament, el disseny utilitzat per dur a terme aquesta investigació, on hi observem els objectius i la hipòtesi plantejada, la metodologia emprada i el criteris de rigor científic.

Segonament, hi veiem els resultats obtinguts amb els instruments emprats, amb els quals s'ha pogut realitzar la discussió de dades.

Per últim, hi trobem les conclusions extretes a partir de totes les dades anomenades anteriorment. Aquestes, han estat dividides en 4 apartats: aportacions a la investigació, propostes per motivar la lectura, propostes de millora de la investigació i futures línies d'investigació.

I. MARC EPISTEMOLÒGIC

1. FONAMENTACIÓ TEÒRICA

En aquest apartat de fonamentació teòrica s'exposa un seguit d'informació rellevant per tal de formar una base teòrica. Aquesta, ha estat elaborada a partir d'uns autors que es situen dins el *paradigma interpretatiu*, ja que aquests descriuen, comprenen i interpreten la realitat investigada, però en cap cas l'intenten modificar. (Fonseca, 2003)

1.1 Concepte de lectura

Cada dia, de forma pràcticament involuntària, les persones practiquem la lectura. Llegim cartells, titulars de premsa, propaganda, missatges de mòbil, etc. La lectura, sense que en siguem plenament conscients, ha estat un dels elements que més ha ajudat a desenvolupar les societats occidentals, i seria impensable una societat on la lectura i l'escriptura no hi tinguessin cabuda. Però, què és la lectura?

El Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans (2015) ens ofereix diferents definicions sobre la paraula *lectura*; les dues que més s'adaptarien al context actual d'aquest treball serien les següents: "Acció de llegir", o bé, "Interpretació del sentit d'un text". No obstant, Millán (2003) ens dóna més informació sobre el concepte de lectura, afirmant que la lectura seria la capacitat que tenen els individus alfabetitzats per extreure i comprendre la informació d'un text. Per poder obtenir aquesta capacitat, els individus han d'utilitzar diferents habilitats psicològiques que es van adquirint i exercitant des d'edats primerenques.

Per últim, ens trobem amb la definició que proposa el Ministeri d'Educació, Cultura i Esport (2015): "La lectura es una herramienta fundamental del desarrollo de la personalidad, pero también lo es de socialización como elemento esencial para convivir en democracia y desenvolverse en la sociedad de la información"

Per tant, observant aquestes definicions, podríem resumir la lectura com un quelcom indispensable per l'individu, tant a nivell de persona com a nivell de societat, ja que li permet comprendre i interpretar informació i, a la vegada, compartir-la amb la resta d'individus.

1.2 Concepte d'hàbits de lectura

Un cop vist l'ampli concepte de la lectura, ens centrarem en el concepte dels hàbits de lectura. Primerament, si cerquem el terme *hàbit*, trobem que el Diccionari de l'Institut

d'Estudis Catalans (2015) ens ofereix varies definicions sobre aquesta paraula; la que més s'ajusta en el nostre cas és la següent: "Costum, disposició adquirida per la repetició d'un mateix acte." Per tant, veiem que els hàbits són quelcom que repetim com a costum.

Si ens centrem doncs, en els hàbits de lectura, observem que Pérez-López i Gómez (2011:13) ens els descriuen com: "la capacitat de l'individu per desenvolupar habilitats lectores tant físiques com digitals, abastant des de la motivació fins a la comprensió". Íbid (2011) també ens comenten que aquest hàbit lector és a la vegada un hàbit social que millora la comunicació assertiva de l'individu.

1.3 Beneficis de la lectura

Un cop vist els conceptes de *lectura* i *hàbits de lectura*, ens podem començar a preguntar perquè arriba a ser tant important la lectura; què aporta a la societat que la fa tant imprescindible per al seu desenvolupament. Díaz (2009) ens ajuda a entendre aquest fet, explicant-nos diferents beneficis que ens reporta l'acte de llegir.

Primerament, l'autor en comenta que la lectura no només ens aporta informació, sinó que ens educa creant hàbits de concentració, anàlisi, reflexió, etc. A més a més, també ens entreté i ens distreu.

La lectura també ajuda al desenvolupament i perfeccionament del llenguatge, ja que gràcies a ella ens millora l'expressió oral i escrita i augmenta el nostre vocabulari, millorant-nos l'ortografia i produint-nos un llenguatge més fluid.

L'hàbit lector fa que millorin les relacions socials, ja que gràcies a ell disposem de més eines per crear discursos i defensar-los o, simplement per conversar i crear diàleg amb altres individus de la societat.

Íbid (2009) expressa que la lectura ens facilita l'exposició del nostre pensament i possibilita la capacitat de pensar. Amb ella som més audaços ja que mentre llegim es posen en marxa diferents funcions mentals que ens agilitzen la intel·ligència. L'autor creu que aquest fet té una relació directa amb el rendiment escolar dels alumnes.

Cada vegada que llegim, el nostre bagatge cultural augmenta, ja que la lectura ens proporciona sempre informació i coneixements. A més, aquests coneixements estimulen la nostra curiositat intel·lectual i científica, desenvolupant la nostra capacitat de judici, anàlisi i esperit crític.

Per últim, Díaz (2009) ens exposa que la lectura és una afició que s'ha de cultivar durant el temps lliure i que ha de ser una activitat per a tota la vida, ja que és una eina útil i bàsica per a la correcta formació tant humana com intel·lectual de la persona. A més a més, és una afició que pot practicar-se en gairebé qualsevol temps, lloc, edat i situació.

1.3.1 Hàbits de lectura i rendiment acadèmic de l'estudiant

Ja que l'objecte d'estudi d'aquest treball són els hàbits lectors dels alumnes de secundària², hauríem de veure si aquests estan estretament relacionats amb el seu rendiment acadèmic. Manresa (2009) ens mostra que les dades proporcionades per diferents investigacions són contradictòries, ja que d'una banda diuen que no hi ha una relació directa entre ser lector i tenir bons resultats; encara que per l'altra banda, les dades mostren que es correlaciona positivament el fet de llegir textos extensos amb els bons resultats en proves sobre competències lectores.

Aquest fet queda confirmat en la següent taula aportada per Manresa (2009), on compara els resultats acadèmics d'un grup d'alumnes de la matèria de Llengua i Literatura:

Resultats acadèmics dels estudiants	Alumnes no lectors	Alumnes que són lectors habituals
Insuficient	43,71%	26,58%
Excel·lent	2,99%	18,99%

Taula 1. Resultats acadèmics d'alumnes d'entre 14 i 18 anys dins de la matèria de Llengua i Literatura.
Adaptat de Manresa (2009).

No obstant, la lectura no és l'únic factor per aconseguir bons resultats acadèmics, encara que tal i com comenta Íbid (2009) aquesta sempre serà més positiva que perjudicial en l'educació d'un individu.

1.4 El procés lector

Com s'ha comentat anteriorment, la lectura és una activitat molt ampla, i per tant, comprendre quina és la naturalesa del seu procés i les condicions que afavoreixen el seu aprenentatge és quelcom essencial per conèixer-la realment.

² Aspecte comentat a l'apartat Introducció: pàgina 6

Català, Català, Molina i Monclús (1996) exposen els diferents enfocaments pels quals els investigadors agrupen el procés lector. El primer és el model ascendent o *bottom-up*, Íbid (1996) comenten que aquest té en compte que la persona que llegeix processa els components del text començant per les lletres i continuant per les paraules, les frases, en un procés ascendent que condueix a l'individu a la comprensió total del text. Aquest model concedeix una gran importància a les habilitats de descodificació, ja que expressen que quan un individu és capaç de descodificar un text complet ja té tots els elements necessaris per a la seva comprensió.

El segon model que ens presenten els autors és el *top-down* o descendent. Íbid (1996) expressen que en aquest model no s'opera lletra per lletra, sinó que l'individu que llegeix projecta els seus coneixements previs sobre la lectura, establint anticipacions sobre el contingut. Aquest model concedeix molta importància al reconeixement global de les paraules. També creu que un èmfasi excessiu en la descodificació d'un text pot arribar a perjudicar la lectura.

L'últim model que ens presenten és l'interactiu. Aquest model és actualment el més compartit entre els investigadors més rellevants. Segons comenten Català et. Al (1996), aquest model és una síntesis dels dos models comentats anteriorment. Pren com a hipòtesis que el text té un significat i que el lector el busca pels dos mitjans: a través dels indicis visuals que el text li proporciona i a través de l'activació d'una sèrie de mecanismes mentals que li permeten atribuir un significat al que ha llegit. Per tant, el lector utilitza a la vegada el seu coneixement del món i el seu coneixement del text per comprendre el significat del que llegeix.

Català et. Al (1996) també exposen que el procés de lectura ha d'assegurar que el lector va construint una idea del contingut i que a partir d'aquí pot extreure'n allò que li interessa en funció dels seus objectius. Aquest fet només pot dur-se a terme mitjançant una lectura individual que permeti avançar o retrocedir per anar reflexionant sobre el contingut de la lectura.

1.5 Tipus de lectors

La lectura és un acte que no és estàtic durant el llarg de la nostra vida. Podem tenir períodes en els quals llegim molt i períodes en els que llegim poc o res, però sempre ens podrem considerar lectors.

En el cas dels lectors adolescents, Manresa (2009) explica que durant l'etapa adolescent, l'individu tendeix a disminuir la lectura. És cap als 12 anys que s'inicia la

pèrdua progressiva de lectors, fet que Manresa (2009) ho relaciona directament amb les característiques intrínseques del període adolescent, ja que és un moment en el què la socialització pren importància per davant d'altres activitats com la lectura, considerada una activitat solitària.

Manresa (2009), per tant, classifica els lectors adolescents en 3 categories ben diferenciades:

1. **Lectors forts:** serien aquells que llegeixen lectura escolar, textos comercials globals, textos comercials locals i un nombre considerable de lectures de tipologia molt diverses. Llegeixen 10 llibres o més a l'any.
2. **Lectors mitjans:** Serien aquells que llegeixen només lectura escolar i els textos comercials del moment. Llegeixen entre 4 i 9 llibres a l'any.
3. **Lectors febles:** aquests només llegeixen les lectures escolars obligatòries. Llegeixen entre 1 i 3 llibres a l'any.

Per una altra banda, tenim la categorització feta per Larrañaga i Yubero (2005) que, encara que és semblant a la de Manresa (2009), no es fixa tant en la tipologia de la lectura sinó en la quantitat llegida. Per tant, les categories serien les següents:

1. **Lector habitual:** seria el lector que llegeix com a mínim 10 llibres al any.
2. **Lector ocasional:** aquest lector seria el que llegeix entre 2 i 10 llibres al any.
3. **No lector:** seria el lector que no llegeix cap llibre o en llegeix com a màxim 2 en un any. Ja que llegeix tant esporàdicament, no se'l podria considerar lector ocasional.

Això sí, s'ha de tenir en compte, que com hem comentat al inici d'aquest punt, la categoria en la qual es pot trobar un individu pot canviar depenent del moment de la vida en la que es trobi.

1.6 Tipus de lectures

Actualment, trobem que en ple segle XXI, tenim accés a moltes tipologies de lectures, ja sigui en format electrònic o en paper. L'Institut d'Estadística de Catalunya (2008), dins de la seva *Enquesta de consum i pràctiques culturals de Catalunya* del 2006, ens divideix les lectures en tres categories: llibres, diaris i revistes.

a. Els llibres

Aquest primer tipus de lectura, la podem trobar dividida segons la seva *tipologia* o segons el seu *gènere*. Larrañaga i Yubero (2005) categoritzen als llibres segons la seva tipologia, aportant aquestes 7 categories:

1. Novel·les.
2. Poesia.
3. Assaig.
4. Història.
5. Memòries.
6. Còmic.
7. Teatre.

No obstant, Manresa (2009) creu que els llibres es podrien dividir en categories més específiques. L'autora exposa aquestes categories segons el gènere del llibre:

1. Terror.
2. Aventures.
3. Misteri.
4. Humor.
5. Ciència-ficció.
6. Romàntic.
7. Còmics i *manga*.
8. Policíacs.
9. Música.
10. Viatges i natura.
11. Esports i salut.
12. Poesia.
13. Ciència i tecnologia.
14. Biografia i autobiografia.
15. Literatura clàssica.
16. Història i política.

Manresa (2009) també comenta que les preferències lectores es van adaptant tant per l'edat i maduresa del lector com pel gènere d'aquest. En aquest últim, per exemple, l'autora expressa que es segueixen mantenint els estereotips de gènere establerts, ja que el gènere masculí acostuma a triar més llibres de ciència i tecnologia, mentre que el gènere femení escull més poesia i llibres de caire romàntic.

b. Els diaris

Un altre tipus de lectura que podem trobar serien els diaris. L'Institut d'Estadística de Catalunya (2008) exposa que els diaris es poden trobar tant en paper com en versió digital i poden ser gratuïts o de pagament. Ara bé, també ens diuen quina és la tipologia més habitual que poden tenir aquests:

1. Informació general.
2. Premsa local o comarcal.
3. Esportius.
4. Econòmics.

c. Les revistes

L'última tipologia de lectura que trobem són les revistes. Un cop més, l'Institut d'Estadística de Catalunya (2008) presenta aquestes categories per dividir les revistes segons la seva tipologia:

1. Del cor.
2. Estètica, salut, moda i llar.
3. Científiques i de divulgació.
4. Esports.
5. Informació general.
6. Cultura, arquitectura o fotografia.
7. Informàtica.
8. Televisió, cinema i musicals.
9. Viatges, geografia i història.
10. Economia.
11. Infantils i juvenils.
12. Suplements dominicals.
13. Altres (religió, comercials, etc.).

1.7 Maneres de llegir actuals

Tal i com explicàvem al inici d'aquest marc teòric, la lectura és un acte que ha acompanyat a la societat des de fa segles, però, la forma en la qual l'individu llegeix, s'ha anat transformant amb el pas del temps. Per tant, el retrat del lector actual (segons Petrucci, 1998; dins de Manresa, 2009) tindria els següents trets:

Primerament, s'ha d'observar que la lectura ja no és el principal mitjà de culturització de la societat. Actualment, les pràctiques dels nous lectors van lligades a les imatges, és a dir, a la lectura de *missatges en moviment*.

Seguidament, trobem el que l'autor anomena *lector postmodern*, una mena de lector anàrquic, egoista i egocèntric que llegeix el que li sembla i en molts casos es deix endú pel mercat editorial actual.

En tercer lloc, observem que les maneres que tenen els joves de llegir estan canviant, ja que degut a la nova relació que tenen aquests amb els llibres, es fa difícil que hi hagi una relectura en la que el jove pugui recordar, aprendre i reflexionar. Per la majoria de joves actuals, el llibre té un ús instantani, en el que no existeix la por a perdre'l o llençar-lo.

Per últim, l'autor expressa que es comença a percebre un canvi en la cultura juvenil de masses, ja que amb la música, el cinema, la televisió i els jocs electrònics, estan deixant en segon pla la lectura.

Per tant, amb l'aparició d'aquest nou lector que considera la lectura un quelcom secundari, Hersent (2000; dins de Manresa, 2009), ens diferencia els dos tipus de lectors que ens podem trobar actualment segons la seva manera de llegir.

En primer lloc trobaríem al *lector tradicional o literari*. Per a ell la lectura és una activitat regular que li proporciona sentiments positius. Compra llibres a la llibreria o els demana en préstec a la biblioteca. Acostuma a llegir de la primera a la última pàgina. És el tipus de lector que utilitza menys la lectura de consulta.

En segon lloc tindríem al *lector informatiu*. Sovint és el lector mitjà o ocasional, que llegeix gran varietat de gèneres. Compra més en les grans superfícies que en llocs especialitzats. Normalment aquest lector llegeix per consulta o cercar informació precisa. Per a ell la lectura és un instrument d'informació i formació.

Així doncs, podem veure que en la societat actual conviuen dues maneres de llegir ben diferenciades: una més d'oci en la que el lector rep un plaer emocional a l'hora de llegir i una altra més formativa, en la que el lector busca adquirir un coneixement que li sigui útil per a la seva pràctica.

1.8 La influència de l'entorn familiar i escolar en la lectura del adolescent

Durant l'adolescència, els joves es troben en un període de formació de la seva personalitat i els seus hàbits, cosa que provoca que siguin molt influenciables per l'entorn que els envolta. Tant és així, que Manresa (2009) exposa que depenent de la importància que aquest entorn doni a la lectura, el lector jove tindrà més o menys possibilitat d'accedir a la literatura. Així doncs, l'entorn, independentment de factors com sexe, edat, nivell econòmic o sociocultural, pot arribar a planificar i millorar la incidència de les pràctiques lectores dels joves. L'autora creu que l'entorn familiar i escolar són els dos contextos que més poden influenciar sobre la relació del adolescent amb la lectura, ja que són els entorns més pròxims als adolescents.

1.8.1 L'entorn familiar i la lectura

L'entorn familiar és, segons Pérez-López i Gómez (2011), el més idoni per iniciar al individu en la lectura, i a l'hora, crear i fomentar l'hàbit lector. Quan més aviat s'iniciï a un infant en el món de la lectura, més aviat tindrà una perspectiva positiva cap a ella.

Gil (2009) creu que hi ha una estreta relació entre la postura que adopta la família envers la lectura i el nivell d'aprenentatge aconseguit pels seus fills. Tant es així, que l'autor aporta, a continuació, uns arguments bàsics per constatar la connexió entre els dos elements.

En primer lloc, els hàbits i actituds sobre la lectura observades en els pares influeixen en l'adquisició dels hàbits lectors per part dels fills des d'edats molt primerenques. Per tant, si una família té una actitud positiva envers a la lectura, estarà contribuint de manera considerable en que els seus fills desenvolupin un cert gust per la lectura.

En segon lloc, el desenvolupament de la tècnica lectora bé donat per la pràctica freqüent de la lectura que fa l'estudiant com part del seu temps d'oci. És a dir, si a casa és practica la lectura com un instrument d'oci, es més probable que els hàbits lectors de l'alumne siguin millors, i per tant, millori la seva tècnica lectora.

Ara bé, quan l'actitud de la família sobre la lectura és negativa o excessivament positiva, pot tenir unes conseqüències perjudicials per l'alumne. Algunes d'aquestes actuacions familiar que poden perjudicar l'hàbit lector del jove i provocar una baixada en el seu rendiment acadèmic són les següents, exposades per Robine (2006; dins de Manresa, 2009):

1. Hostilitat davant la lectura, afirmant per exemple que aquesta és una pèrdua de temps.
2. Indiferència per part de la família envers la lectura. Pensar que llegir és una acció exclusiva de l'escola.
3. Reacció autoritària cap a la lectura. Obligar al jove a llegir, i a més, també forçar-lo a llegir gèneres poc interessants per a ell.

1.8.2 L'entorn escolar i la lectura

Del Valle (2012) comenta que l'escola té una gran influència en la formació de l'hàbit lector dels joves, ja que precisament allà és on es desenvolupa l'aprenentatge de la lecto-escriptura, i també, s'estructuren les percepcions i significats de l'activitat lectora i els seus recursos.

La tasca actual de l'escola és fomentar un entorn favorable per la lectura, per a que l'estudiant domini el procés lector i assenti unes bases sòlides que li permetin formar l'hàbit lector (Íbid, 2012). És per aquest motiu, que segons l'autor, hi ha d'haver una interrelació entre el currículum, l'enfoc didàctic, l'organització escolar, el reforç escolar, les biblioteques, el context cultural, les tecnologies de la informació i la comunicació i la formació permanent del professorat, per a què tots junts ajudin a desenvolupar l'hàbit lector del alumne.

Segons comenta Íbid (2012), existeixen determinats factors a l'escola que influeixen en l'adquisició del hàbit de lectura. El primer d'ells seria el temps, és a dir, per a que es pugui crear l'hàbit lector s'ha de dedicar cert temps. A poder ser, l'alumne hauria de dedicar dins l'escola entre dos i tres hores diàries a lectura.

El segon factor que ens presenta l'autor són els recursos dels quals disposa el centre educatiu. Totes les institucions educatives han de comptar amb una biblioteca escolar que inculqui i fomenti l'hàbit i el plaer per llegir i a més, també motivi a l'estudiant a la utilització de les biblioteques al llarg de tota la seva vida.

L'últim factor que ens presenta Del Valle (2012) és la metodologia emprada a les institucions per a l'aprenentatge de la lectura. Si el mètode falla o és dèbil i l'alumne no acaba dominant la tècnica de descodificació i no acaba comprenent el que llegeix, no podrà adquirir mai l'hàbit lector. Moreno (2005; dins de Del Valle, 2012) exposa que allò que no es compren genera por i rebuig, i per tant, l'individu no pot crear l'hàbit lector.

1.9 Pla d'Impuls de la Lectura

El Departament d'Ensenyament (2015) va aprovar³ durant l'any 2011 que s'impulsés també a Catalunya el *Plan Nacional de Lectura* (2012-2016) creant el *Pla d'Impuls a la Lectura*, amb l'objectiu de vertebrar els esforços dels diferents sectors i àmbits de la societat catalana orientant-los cap a l'augment dels hàbits lectors dels ciutadans per tal d'incrementar l'accés al coneixement i el capital cultural i humà del país.

El Pla estableix com a objectiu estratègic la millora de l'èxit escolar de tots els alumnes. Ho duu a terme, potenciant la lectura sistemàtica en totes les àrees i matèries del currículum al llarg de tota l'educació bàsica, a fi d'augmentar la competència comunicativa lingüística i el desenvolupament de l'hàbit lector dels infants i joves; tenint present que la competència lectora és a la base de molts dels aprenentatges i un requisit per participar amb èxit en bona part dels àmbits de la vida adulta.

El Pla d'Impuls a la Lectura té com a objectius generals:

1. Millorar la competència lectora per augmentar el rendiment acadèmic de tots els alumnes i afavorir així l'èxit educatiu.
2. Aconseguir que els infants i joves assumeixin les seves responsabilitats com a aprenents autònoms amb capacitat per accedir a la informació i al coneixement, fent de la lectura l'eina per a l'aprenentatge en totes les àrees i matèries del currículum.
3. Formar bons lectors que gaudeixin i aprenguin llegint.

Aquest Pla es fonamenta en els eixos següents:

En primer lloc, saber llegir. "L'aprenentatge de la lectura com a desenvolupament de la capacitat de llegir, de comprendre i d'interpretar textos. L'assoliment de les habilitats funcionals bàsiques de lectura correspon al cicle inicial de l'educació primària i és en aquest cicle on s'han de prendre les mesures de suport necessàries amb els alumnes que hi presenten dificultats. Correspon als cicles posteriors continuar el treball de les estratègies lectores, adaptades a les necessitats de cada moment." Departament d'Ensenyament (2015).

³ Acord per lluitar contra el fracàs escolar fomentant la lectura, aprovat pel Govern el 8 de febrer del 2011.

En segon lloc, llegir per aprendre. “L'ús de la lectura per a l'aprenentatge. Els alumnes han de desenvolupar la seva responsabilitat en l'aprenentatge i tenir la capacitat d'utilitzar la lectura com a eina per a l'accés a la informació, la descoberta i l'ampliació de coneixements, és a dir, l'ús de la lectura com a instrument d'aprenentatge en totes les àrees del currículum.” Íbid (2015).

En tercer lloc, gust per llegir. “El gust per llegir s'adquireix desenvolupant l'hàbit lector i fomentant la lectura sistemàtica en qualsevol suport, aprenent a reflexionar sobre el que s'ha llegit, sabent-ho explicar mitjançant evidències orals o escrites i sabent-ho compartir.” Íbid (2015).

Per a que aquest pla es pugui dur a terme, el Departament d'Ensenyament ha previst un conjunt d'actuacions. Aquestes estan dividides en dos: *Sistema Educatiu* i *Centres Educatius*. Les actuacions més destacables són:

En referència al sistema educatiu, el Departament d'Ensenyament impulsa la competència lectora com un element fonamental en: la pràctica diària dels docents i dels equips directius, la formació inicial dels docents (graus de mestre i màster de secundària), els plans i projectes de centre i d'entorn, el sistema d'accés a la funció docent i la formació i el sistema d'accés a la direcció.

Pel que fa als centres educatius, cada curs es seleccionen 8 centres per àrea geogràfica d'inspecció (4 de primària i 4 de secundària), que disposen d'una formació específica sobre el món lector.

1.10 Situació actual del centre envers la lectura

Des del curs 2011-2012, el centre participa en el projecte d'Impuls de la Lectura⁴ per fomentar la lectura entre els seus alumnes i millorar els seus hàbits lectors. Tota la informació que s'exposa a continuació ha sigut extreta d'una reunió informal amb la Coordinadora Pedagògica del centre, que a més, és la coordinadora del projecte “Tems de Lectura”.

Per posar en marxa el projecte del Departament d'Ensenyament, el centre va crear el projecte “Tems de Lectura”, on els alumnes dediquen 1 hora setmanal del seu horari escolar a la lectura. L'hora va canviant de franja horària i de dia, per no afectar a cap matèria en concret. Durant aquesta hora els alumnes fan la lectura silenciosa d'un

⁴ Resolució on es publica el llistat de centres participants en el projecte durant el curs 2011-2012. <http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6116/1238774.pdf>

llibre que ells mateixos han triat, bé portant-lo de casa, bé de la biblioteca del centre, etc. A més, també se'ls proposa una activitat motivadora de la lectura per a realitzar al inici o al final de l'hora. Els alumnes participants en aquest projecte són els dels cursos de primer, segon i tercer d'ESO.

Pel que fa al professorat, cal destacar que abans d'iniciar el projecte, se'ls va oferir una formació específica sobre el foment de la lectura, i com enfocar-lo en cada matèria.

A més, convé destacar que al final del curs passat, la Coordinadora del projecte va realitzar un petit qüestionari als alumnes de primer, segon i tercer d'ESO, amb la finalitat d'observar la perspectiva d'aquests vers el "Temps de Lectura". Dins d'aquest qüestionari, hi havia 5 preguntes de resposta tancada: 1.Com valoren l'activitat?, 2.Quan feia primària, llegia., 3.Recordes portar el llibre durant l'hora de lectura?, 4.Quan llegeixes?, 5.Quines temàtiques t'agraden més?

Els resultats⁵ més destacables del qüestionari van ser els següents:

1. La majoria dels alumnes valoren l'activitat del "Temps de Lectura" com a positiva o molt positiva.
2. Gairebé tots els alumnes exposen que actualment llegeixen igual o menys que quan anaven a Primària.
3. Més de la meitat dels alumnes recorda portar sempre el llibre durant l'hora de lectura.
4. Els alumnes que llegeixen sovint són gairebé una minoria.
5. Els gèneres més llegits són: aventures, misteri i terror.

Així doncs, com podem observar en aquest apartat, la situació actual del centre vers la lectura és positiva, ja que els alumnes tenen una actitud positiva amb la lectura, encara que la freqüència lectora no és elevada.

2. ESTAT DE LA QÜESTIÓ: ESTUDIS SOBRE ELS HÀBITS LECTORS ADOLESCENTS EN L'ÚLTIMA DÈCADA A CATALUNYA

En l'última dècada, la lectura ha passat a ser un element clau en el procés d'ensenyament-aprenentatge, ja que tal i com explicàvem al punt "Beneficis de la lectura", l'acte de llegir millora la comprensió lectora, i per tant, també milloren els

⁵ Resultats complets disponibles a l'annex 1.

resultats acadèmics dels joves. Gràcies a la importància que té avui en dia la lectura en la nostra societat, s'han realitzat multitud de recerques sobre aquesta temàtica (Villarroya i Barrios, 2012).

Dins de l'àmbit català, en els últims 10 anys, s'han realitzat els següents estudis relacionats amb la lectura i els hàbits lectors dels adolescents catalans.

En primer lloc, trobem les enquestes sobre “**Consum i pràctiques culturals**”, realitzades pel Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT). Aquesta institució catalana va realitzar una enquesta sobre el consum i les pràctiques culturals infantils durant el curs escolar 2007-2008 a infants d'entre 6 i 14 anys i una enquesta de consum i pràctiques culturals al 2006, a majors de 15 anys.

Sobre la primera enquesta, *Consum i pràctiques culturals infantils*, les dades més rellevants que aporta són:

Primer, observem que gairebé $\frac{3}{4}$ parts dels enquestats són lectors ocasionals. Segon, veiem que el grup d'enquestats de 10 a 12 anys és el grup més lector, a partir dels 12 anys, la freqüència lectora descendeix gairebé a la meitat. En tercer lloc, s'observa que la lectura de llibres és la quarta activitat cultural més estesa entre els infants de 6 a 14 anys, i la lectura de diaris i/o revistes és la sisena. En quart lloc, veiem que una bona part dels infants enquestats declara no parlar mai del que llegeix amb altres persones.

En la segona enquesta, *Consum i pràctiques culturals 2006*, podem veure que en referència a la franja d'edat que inclouen alumnes de secundària (franja: 15-29 anys), trobem el següent:

Primerament, s'observen molts més lectors de llibres ocasionals que habituals. Segonament, podem veure que la lectura de diaris també s'observen més lectors ocasionals que habituals. Tercerament, observem que pel que fa a lectors de revistes, tant lectors habituals com ocasionals estan bastant igualats.

En segon lloc ens trobem les enquestes sobre “**Hàbits de lectura i compra de llibres a Catalunya**”, dutes a terme pel Gremi d'Editors de Catalunya els anys 2011 i 2013. En aquestes, s'ha enquestat a una mostra de aproximadament 1.000 persones de més de 14 anys i 100 persones d'entre 10 i 13 anys.

En la primera enquesta, la del 2011, trobem que el 90,8% de la població catalana de més de 14 anys afirma llegir amb una freqüència almenys trimestral, i un 85,7% llegeix

amb una freqüència almenys setmanal. També trobem que un 78,1% llegeix diaris, un 62,3% llegeix llibres i un 46,8% llegeix revistes.

Si ens fixem en la població d'entre 10 i 13 anys, trobem que el 81,9% dels infants llegeixen en el seu temps d'oci, d'aquests un 67,6% són lectors habituals, un 14,3% són lectors ocasionals i un 18,1% són no lectors. En aquesta mostra també trobem que la mitjana de llibres llegits són de 10,2 per infant, situant-se l'opció d'1 a 4 llibres amb un 30,7% i l'opció de més de 13 llibres amb un 14,6%.

En la segona enquesta, la del 2013, es pot observar que a Catalunya el percentatge total de lectors entre la població de 14 o més anys, arriba al 93,0%, i per tant, és superior a l'enquesta de l'any 2011. Per tipus de lectura, el 82,2% llegeix diaris, el 65,3% llegeix llibres, el 49,3% llegeix revistes; en aquesta categoria també hi podem observar un creixement.

Si mirem l'apartat específic de la població entre 10 i 13 anys, podem veure que la lectura en temps d'oci entre aquest sector de la població puja fins a un 88,3%. Aquest augment es produeix per l'augment dels lectors ocasionals, que arriba a un 16,1% en 2013. Els lectors habituals també pugen fins al 72,2% mentre que els no lectors disminueixen fins al 11,7%. Tot i això, la mitjana de llibres llegits pels infants disminueix, situant-se en 9,8 llibres.

Per últim, trobem la **Tesi Doctoral**⁶ realitzada per la Dra. Mireia Manresa l'any 2009. En ella, ha investigat els hàbits lectors dels adolescents, observant els efectes de les actuacions escolars en les pràctiques de la lectura. Els resultats de la seva recerca es sintetitzen en dos grans blocs, els hàbits lectors i els efectes de la intervenció escolar. Respecte a això, només ens interessa el primer bloc, ja que es centra en el hàbits lectors dels adolescents.

De tots els resultats que ens aporta aquesta tesi, les dades més importants que podem observar són:

En primer lloc, un 40% dels joves de la mostra només han llegit entre 1 i 2 llibres per curs (a banda de les lectures escolars), mentre que només un 15% ha llegit més de 10 llibres personals per curs. Com a conseqüència d'aquest fet, Manresa (2009) afirma

⁶ *Els hàbits lectors dels adolescents: efectes de les actuacions escolars en les pràctiques de lectura.* Mireia Manresa Potrony (2009). Universitat Autònoma de Barcelona.

que la majoria de joves tenen uns hàbits lectors molt febles degut a la poca constància lectora.

En segon lloc, durant el primer curs d'ESO només un 5,5% dels alumnes són lectors fort, un 8.5% són lectors mitjans, un 72% són lectors febles i un 14% són no lectors.

En tercer lloc, el seu estudi confirma que amb el pas dels anys es perden lectors freqüents i també hi ha més joves que abandonen totalment l'activitat escolar fora de l'escola. L'edat en la qual l'autora mostra una baixada més pronunciada és entre els 13 i 14 anys, on un 20% abandonen la lectura a segon d'ESO i un 10% ho fan entre segon i tercer d'ESO.

En últim lloc, els gèneres més llegits entre els joves són: fantàstic (34%), realista (27%), aventures (16%), policíacs (4%), ciència-ficció (2,5%), misteri (2,5%) i terror (2%).

Per tant, a partir de l'observació i el recull d'aquests estudis sobre hàbits lectors, podem veure que tots tres estudis tenen tres punts en comú:

Primerament, trobem que la majoria dels joves enquestats són lectors mitjans o ocasionals, mentre que només una petita minoria són lectors forts o habituals.

Segonament, coincidint amb els primer punt, també observem que la gran majoria dels adolescents llegeixen només entre 1 i 3 llibres per curs escolar, mentre que només una minoria de joves en llegeix més de 10.

Per últim, també trobem que els estudis coincideixen en que a partir dels 12 o 13 anys, la freqüència lectora dels joves disminueix dràsticament.

II. MARC EMPÍRIC

3. DISSENY DE LA INVESTIGACIÓ

En aquest apartat s'exposa el disseny que s'ha seguit a l'hora de realitzar aquesta investigació. Cal destacar que per dur-la a terme, s'ha seguit el *paradigma interpretatiu*, ja que la finalitat d'aquesta investigació és comprendre i descriure la realitat. A més, s'ha de tenir en compte que també s'han utilitzat mètodes d'investigació qualitatius i quantitatius, ja que així l'anàlisi de les dades obtingudes és més complet.

3.1 Hipòtesi i objectius de la investigació

3.1.1 Hipòtesi

La hipòtesi que es marca a l'inici d'aquesta investigació sobre els hàbits lectors dels adolescents és la següent:

- A partir dels 12 anys, es produeix entre els adolescents una disminució progressiva de la freqüència lectora.

3.1.2 Finalitat i objectius

Aquesta investigació té com a objectiu general: conèixer els hàbits de lectura que tenen els alumnes de primer i segon cicle d'Educació Secundària Obligatoria d'un institut d'ensenyament públic.

En relació als objectius específics, la investigació es planteja el següent:

1. Revisar els estudis que s'han realitzat a Catalunya en la última dècada sobre els hàbits lectors dels adolescents.
2. Analitzar la percepció que tenen els alumnes de secundària sobre la lectura.
3. Realitzar propostes per millorar i motivar la lectura entre els alumnes de secundària.

3.2 Metodologia

Primerament, abans de seguir dissenyant aquesta investigació, hem de concretar el mètode d'investigació que estem utilitzant. En aquest cas, després d'haver observat els mètodes que ens ofereix Esteve (2013), l'escollit és el mètode descriptiu. S'ha optat per aquest mètode ja que la intenció d'aquesta investigació no és ni modificar ni

manipular la informació, sinó que el que es pretén és comprendre i interpretar les dades observades.

3.2.1 Selecció de la mostra

La mostra que s'ha utilitzat en aquesta investigació són 64 alumnes d'ESO del centre educatiu, del total de 508 que hi ha aquest curs matriculats als estudis d'Educació Secundària Obligatòria. Aquests 64 alumnes oscil·len entre els 12 i els 16 anys⁷. Com es podrà observar a la Taula 2, s'ha triat el mateix nombre d'homes que de dones.

També s'ha de dir que l'elecció de la mostra és intencionada, ja que es van triar alumnes que també tinguessin necessitats educatives especials per a que els resultats estiguessin més acord amb el centre. A continuació es pot observar una taula amb la mostra distribuïda per curs i sexe:

		SEXE		
		Home	Dona	TOTAL
CURS	1r ESO	8	8	16
	2n ESO	8	8	16
	3r ESO	8	8	16
	4t ESO	8	8	16
TOTAL		32	32	64

Taula 2. Distribució de la mostra d'alumnes. Font: Pròpia

A més, també s'ha optat per comparar les dades que ens aportarà la mostra exposada abans amb les dades que ens aportaran alguns professors seleccionats, per veure les diferents perspectives que ocorren en un mateix centre. Així doncs, el professorat seleccionat serà: el cap d'estudis del centre, la coordinadora pedagògica del centre, una professora de llengua i literatura catalana i una professora de llengua i literatura castellana.

PROFESSOR	DEPARTAMENT
Professor/a 1	Cap d'estudis/música
Professor/a 2	Coordinadora pedagògica/orientació-USEE
Professor/a 3	Llengua i literatura catalana

⁷ Si concretem per edats, aproximadament correspondrien a 1r d'ESO alumnes d'entre 12-13 anys, a 2n d'ESO alumnes d'entre 13-14 anys, a 3r d'ESO alumnes d'entre 14-15 anys i a 4t d'ESO alumnes d'entre 15-16 anys.

Professor/a 4	Llengua i literatura castellana
---------------	---------------------------------

Taula 3. Distribució de la mostra de professors. Font pròpia

3.2.2 Selecció d'instruments

Per dur a terme el procés de recollida de dades, s'ha optat per realitzar un **qüestionari** als alumnes i una **entrevista** al professorat, tots prèviament seleccionats, com recull l'apartat anterior dedicat a la mostra.

El **qüestionari**⁸ és d'elaboració pròpia, encara que s'ha tingut referència d'altres enquestes sobre la mateixa temàtica, com per exemple l'enquesta duta a terme en el projecte *Lectores Ibéricos* (2013) del *Ministeri d'Educació, Cultura i Esport*. Aquest qüestionari està format per 20 preguntes, 17 de les quals de resposta tancada i 3 de resposta oberta. Aquest instrument està dividit en 6 blocs: en el primer es pregunta sobre el gust per la lectura, en el segon es fan preguntes relacionades amb la quantitat i la tipologia de llibres que llegeixen, en el tercer es pregunta sobre la quantitat i tipus de diaris i revistes llegits, en el quart bloc es fan preguntes d'autopercepció relacionades amb la lectura, ja en el cinquè bloc se'ls pregunten aspectes familiars relacionats amb la lectura, i per últim, es fan preguntes sobre el projecte de lectura del centre i sobre propostes per fomentar la lectura entre els joves.

L'**entrevista**⁹ també és d'elaboració pròpia, encara que s'ha tingut en compte prèviament el qüestionari per elaborar-ne el contingut. L'entrevista és dirigida, ja que hi ha una sèrie de preguntes pautades, encara que aquestes són obertes. Aquest instrument conté 6 preguntes relacionades amb les següents temàtiques: percepció de la quantitat lectora dels seus alumnes, motius de lectura dels seus alumnes, percepció dels seus alumnes vers la lectura, fomentació de la lectura des del centre i propostes per millorar els hàbits lectors dels alumnes.

3.2.3 Validació dels instruments

a. Validació del qüestionari

Com s'ha comentat en l'anterior punt, per a la realització del qüestionari, es van prendre de referència alguns altres qüestionaris sobre els hàbits lectors ja realitzats.

⁸ Disponible al Annex 2

⁹ Disponible a l'Annex 2

No obstant, per a la validació d'aquest instrument s'han utilitzat dos mètodes com són el criteri de jutges i la prova pilot.

El primer d'aquests mètodes va consistir en mostrar a un grup d'experts en investigació l'instrument, per tal de que ells trobessin les possibles errades i proposessin millores d'aquest. El conjunt d'experts que va procedir a la validació va ser el següent: el Dr. Xavier Ferré, professor del Departament de Pedagogia de la Universitat Rovira i Virgili; la Dra. Charo Barrios, professora del Departament de Pedagogia de la Universitat Rovira i Virgili i la Dra. Pilar Iranzo, professora del Departament de Pedagogia de la Universitat Rovira i Virgili.

El segon mètode de validació del qüestionari va consistir en passar una prova pilot del mateix a 4 alumnes de cada curs d'ESO. Gràcies a això, es va poder observar si l'instrument era vàlid per aquesta franja d'edat.

A partir d'aquests mètodes es va extreure el qüestionari definitiu que es pot observar a l'annex 2.

b. Validació de l'entrevista

Per a la validació d'aquest altre instrument es va utilitzar el mateix procediment que per a la validació del qüestionari, si bé, aquest cop la prova pilot no es va passar als alumnes, sinó que es va passar a 3 professors. Gràcies a això, es van poder detectar errors en la formulació de les preguntes i es van eliminar aquelles que no aportaven dades significatives a la investigació.

A partir d'aquests mètodes es va extreure l'entrevista definitiva que es pot observar a l'annex 3.

3.2.4 Procediment de recollida de dades

El procediment que es va seguir a l'hora de recollir totes les dades pertinents per a la investigació va ser el següent:

En primer lloc, durant la primera quinzena de març es van entregar els qüestionaris a cada tutor/a de primer, segon, tercer i quart d'ESO. Ells mateixos havien de seleccionar prèviament 8 nois i 8 noies de la seva tutoria al atzar per passar-los-hi els qüestionaris. Un cop realitzat això, em van retornar els qüestionaris.

En segon lloc, durant la primera setmana d'abril es van enviar per correu les 4 entrevistes als 4 professors de l'institut. Es va decidir juntament amb ells, enviar-les

per correu ja que així podrien realitzar-les durant les seves estones lliures i podien expressar-se més lliurement. En unes dues setmanes, aproximadament, em van ser retornades totes les entrevistes.

3.2.5 Fases de la investigació

Aquesta investigació sobre els hàbits lectors dels alumnes d'ESO d'un centre educatiu públic, ha passat per 4 fases ben diferenciades:

- Fase 1: Coneixement de la realitat.

Aquesta primera fase es va començar a desenvolupar durant el meu període de pràctiques al centre (febrer 2015 – abril 2015). Durant aquell període de temps vaig poder observar i intervenir en diferents tasques del centre, i un dels aspectes que més em va cridar l'atenció va ser el projecte "Temps de Lectura". Gràcies a aquest fet, em vaig voler interessar pels hàbits lectors dels alumnes del centre, i vaig començar per la investigació amb l'entrevista informal a la coordinadora del projecte "Temps de Lectura". A més, paral·lelament vaig realitzar un recopilatori dels estudis que s'han realitzat a Catalunya en la última dècada sobre els hàbits lectors dels adolescents.

- Fase 2: Disseny de la investigació i recollida d'informació.

Durant les últimes setmanes de febrer es van elaborar i validar els instruments de recollida d'informació, el qüestionari i l'entrevista, i es més tard es va procedir a la seva aplicació a la mostra seleccionada (alumnes i professors).

- Fase 3: Interpretació i avaluació dels resultats.

En aquesta fase es va realitzar la interpretació de les dades obtingudes a través dels instruments de recollida de dades. Primer es va efectuar un buidatge del qüestionari mitjançant unes taules, i a continuació, es van realitzar diferents gràfics de totes les preguntes amb el programa de càlcul Microsoft Excel. Seguidament, es va fer un buidatge de les entrevistes, mitjançant uns quadres-resum amb totes les dades obtingudes.

- Fase 4: Elaboració de propostes per motivar la lectura.

En aquesta última fase, es van realitzar una sèrie de propostes per motivar la lectura entre els adolescents. Per elaborar-les, primerament es van analitzar els resultats obtinguts amb els instruments, i seguidament es va contrastar la informació amb el marc teòric. Amb tot això, es va aconseguir elaborar unes propostes que es suggeriran al centre investigat, per si les vol posar en pràctica.

A continuació, es pot observar un quadre-resum d'aquestes fases, els instruments que s'han utilitzat, els agents implicats i les característiques de cada fase.

FASE	INSTRUMENT	AGENT IMPLICAT	CARACTERÍSTIQUES	PERÍODE
1ª Fase	Observació informal	Alumnes d'ESO	Es va realitzar una observació dels alumnes del centre.	Febrer 2015
	Entrevista informal	Coordinadora pedagògica	Es va realitzar una entrevista informal per conèixer la situació actual del centre vers la lectura.	
2ª Fase	Qüestionari	Alumnes d'ESO	Es van passar els qüestionaris als alumnes d'ESO seleccionats.	Març 2015
	Entrevista	Professors	Es van realitzar les entrevistes als professors seleccionats.	
3ª Fase	Taules i Gràfiques	Alumnes i professors	Es va realitzar un buidatge de les dades, i es van crear taules i gràfiques.	Abril 2015
4ª Fase	-	-	A partir de tota la informació reunida en aquesta investigació, es van elaborar unes propostes per motivar la lectura entre els adolescents.	Maig 2015

Taula 4. Fases de la investigació. Font: Elaboració pròpia

3.3 Rigor científic

Per mostrar el rigor científic, aquesta investigació s'ha basat en els quatre criteris plantejats per Guba (1983, dins de Rincón, 2003) per l'anàlisi del treball d'investigació.

a. Credibilitat

En primer lloc tenim el criteri de credibilitat. Considerant que la investigació s'ha dut a terme en un context determinat, on tota la mostra investigada pertany al mateix espai i lloc, i que els instruments emprats han estat prèviament validats i corregits per experts en la matèria, podem afirmar que aquesta investigació té prou validesa per complir aquest criteri.

b. Transferibilitat

En segon lloc tenim el criteri de transferibilitat. En aquest cas, els resultats obtinguts en aquesta investigació no serien aplicables a altres contextos, ja que la naturalesa de la mostra estudiada pot canviar depenen del context en el qual es trobi. Tot i així, els instruments utilitzats i les fases de la investigació podrien ser un referent per a altres investigacions dutes a terme, sempre i quan, el context d'aquestes tingui similitud amb el context original investigat.

c. Dependència

En tercer lloc trobem el criteri de dependència. A causa de les moltes variables incontrolables que poden afectar tant al context com a la mostra estudiada, al realitzar-los una altra vegada la mateixa investigació, no podríem estar segurs de que hi hauria una repetició exacta dels resultats originals.

d. Confirmabilitat

El grau d'implicació de l'investigador en aquest estudi ha estat correcte, ja que totes les dades extretes pels instruments aplicats no han estat esbiaixades ni manipulades en cap moment. El fet de que l'investigador no conegués directament a la mostra estudiada, ha facilitat la neutralitat a l'hora de tractar les dades.

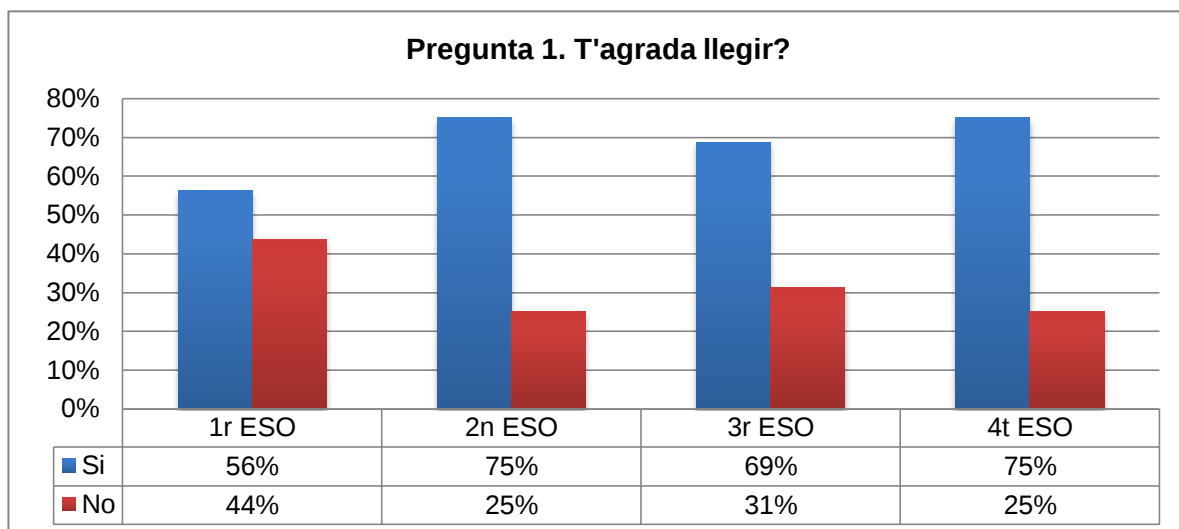
4. RESULTATS: ANÀLISI DE LES DADES

Per poder dur a terme un anàlisi de les dades obtingudes, s'ha realitzat un buidatge dels instruments comentats en el punt "3.2.2 Selecció d'instruments". A continuació es poden observar els resultats obtinguts tant dels qüestionaris com de les entrevistes.

4.1 Resultats dels qüestionaris

Per realitzar el buidatge dels qüestionaris, primerament s'han realitzat unes taules¹⁰, on la informació s'ha anat organitzant per preguntes. Seguidament, gràcies a aquestes taules, s'han pogut fer les gràfiques que es mostraran a continuació. Les gràfiques s'han realitzat de tal manera, que es pugui comparar la informació per cursos d'ESO.

- **Preguntes sobre el gust per la lectura**

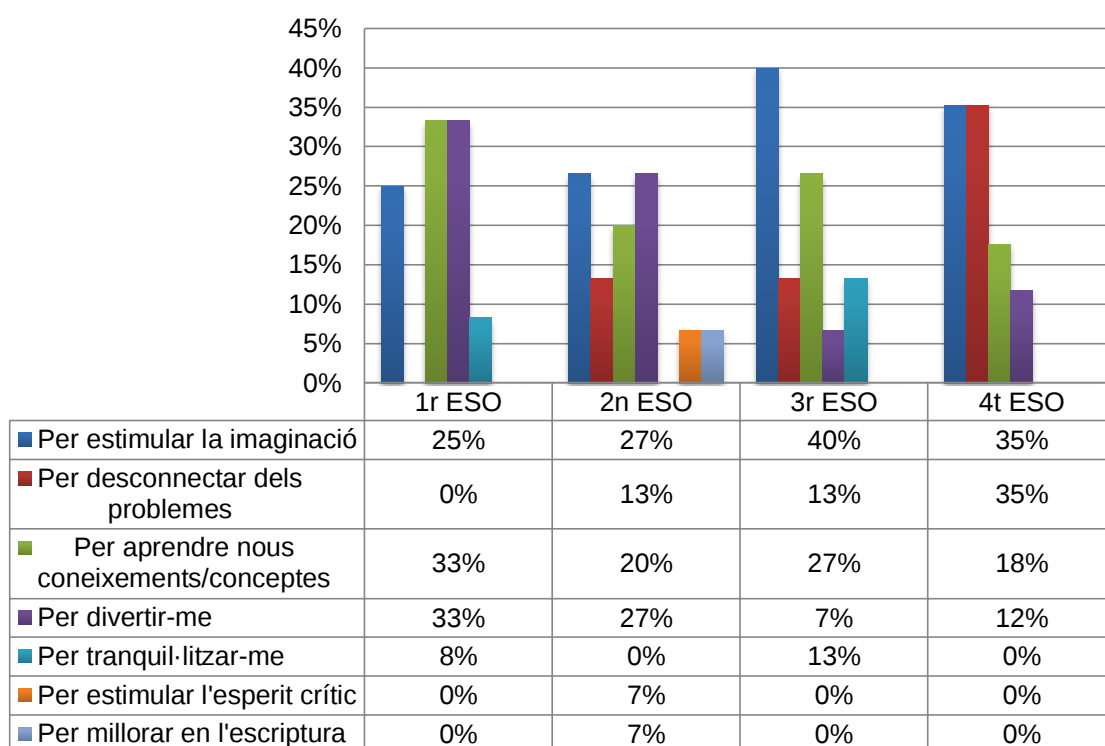

Gràfic 1. Pregunta 1: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

Si observem aquest primer gràfic, on es pregunta als alumnes pel seu gust per la lectura, trobem que en els cursos de 2n, 3r i 4t d'ESO, la majoria d'alumnes enquestats (entre un 69% i un 75%), els agrada llegir. No obstant, si ens fixem en el primer curs d'ESO, el resultat entre SI i NO està més igualtat, i només un 56% dels enquestats els agrada llegir.

¹⁰ Disponibles a l'annex 3.

Pregunta 2. En el cas que hagi contestat que "SI", perquè t'agrada llegir?

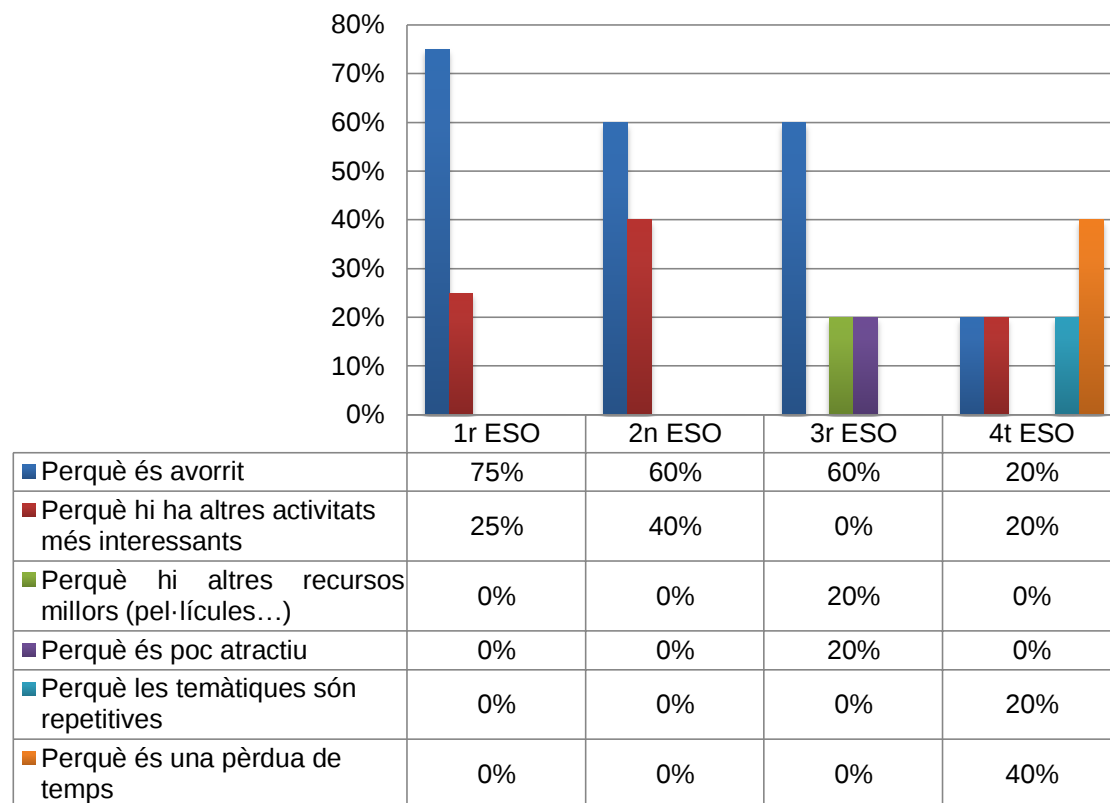
Gràfic 2. Pregunta 2: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

En el gràfic anterior trobem els motius pels quals els alumnes enquestats exposen perquè els agrada llegir. Si observem per cursos, les raons més freqüents per les quals llegeixen, són les següents:

- 1r d'ESO: per estimular la imaginació (25%), per aprendre nous coneixements/conceptes (33%) i per divertir-se (33%).
- 2n d'ESO: per estimular la imaginació (27%), per aprendre nous coneixements/conceptes (20%) i per divertir-se (27%).
- 3r d'ESO: per estimular la imaginació (40) i per aprendre nous coneixements (27%).
- 4t d'ESO: per estimular la imaginació (35%) i per desconnectar dels problemes (35%).

Per tant, podem veure que el motiu més exposat és l'estimulació de la imaginació. Així doncs, la seva finalitat a l'hora de llegir, acostuma a ser més lúdica que pràctica.

Pregunta 3. En el cas que hagi contestat que "NO", perquè no t'agrada llegir?

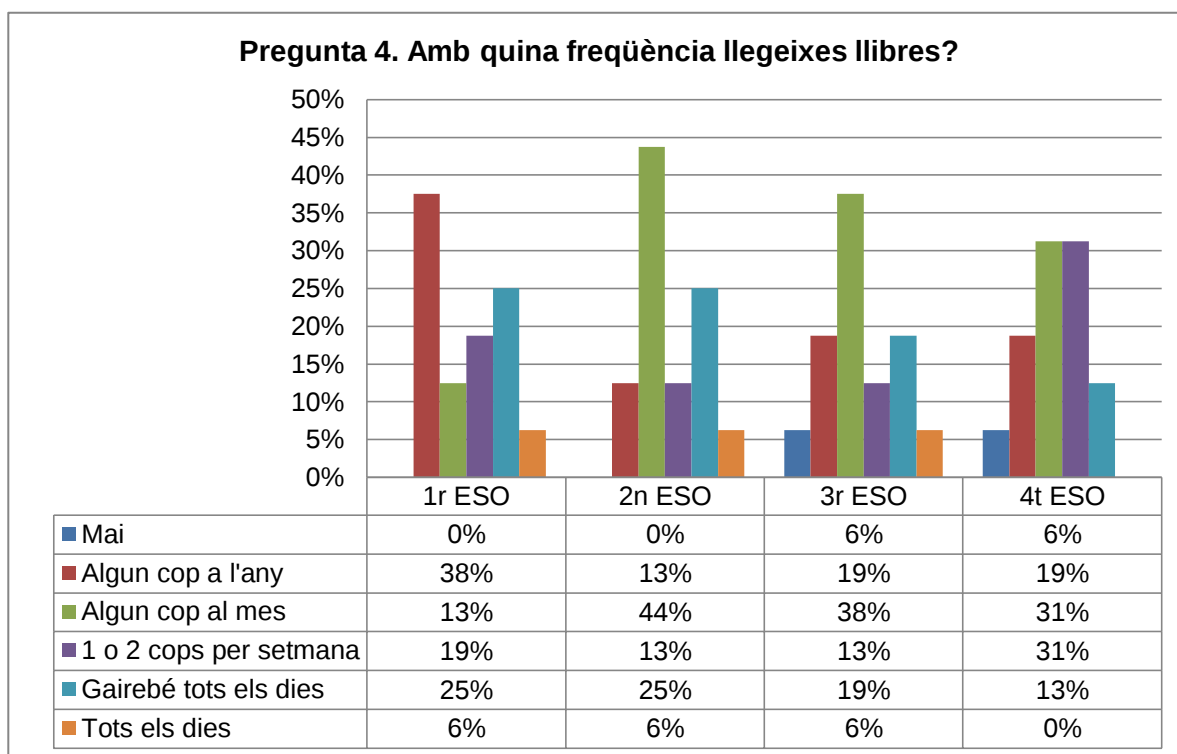
Gràfic 3. Pregunta 3: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

Si observem el Gràfic 3, podem veure les raons per les quals, els alumnes del Gràfic 1 no els agrada llegir. Els principals motius del seu desgrat cap a la lectura són:

- 1r d'ESO: Perquè és avorrit (75%) i perquè hi ha altres activitats més interessants (25%).
- 2n d'ESO: Perquè és avorrit (60%) i perquè hi ha altres activitats més interessants (40%).
- 3r d'ESO: Perquè és avorrit (60%).
- 4t d'ESO: Perquè és una pèrdua de temps (40%).

Així doncs, podem observar que la raó més exposada és que la lectura és una activitat avorrida.

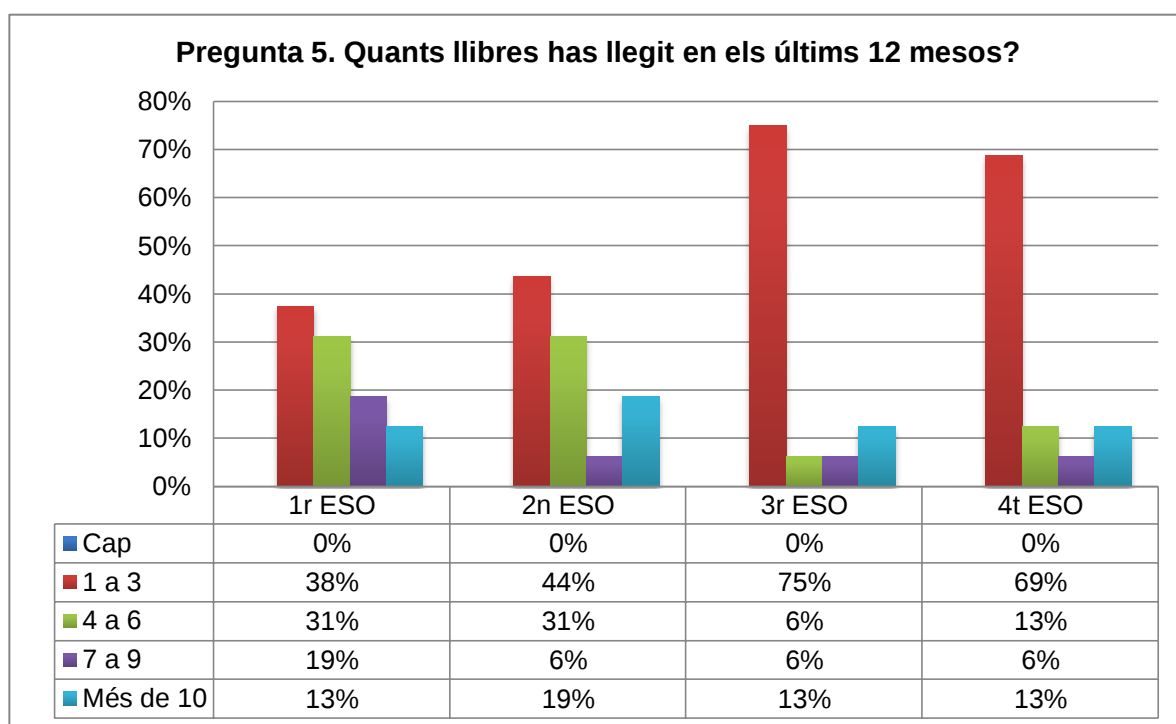
- **Preguntes relacionades amb els llibres**

Gràfic 4. Pregunta 4: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

Observant el Gràfic 4, es pot veure la freqüència amb la qual els alumnes llegeixen llibres. Si ens fixem en els alumnes de 1r d'ESO, veiem que la majoria llegeixen o bé algun cop l'any (38%) o bé gairebé tots els dies (25%). Les opcions mai i tots els dies han tingut poc o cap resposta. Els alumnes de 2n d'ESO també s'ha decantat majoritàriament cap a 2 opcions: algun cop al mes (44%) i gairebé tots els dies (25%), mentre que les opcions de mai i tots els dies han estat poc o gens seleccionades. Fixant-nos en els alumnes de 3r, ja comencem a veure un canvi d'opinió, ja que l'opció més triada ha sigut algun cop al mes (38%), mentre que les opcions gairebé tots els dies i algun cop l'any han obtingut un 19%. Aquest cop, l'opció mai ha estat seleccionada per un 6% dels enquestats. Observant ja els alumnes de 4t d'ESO, podem veure que les opcions més triades són: algun cop al mes (31%) i 1 o 2 cops per setmana (31%), mentre que les opcions gairebé tots els dies i tots els dies han estat poc triades.

Així doncs, gràcies a aquest gràfic, podem observar com la freqüència lectora dels alumnes va disminuint a mida que passen de curs, tot i que la disminució es produeix de forma progressiva.

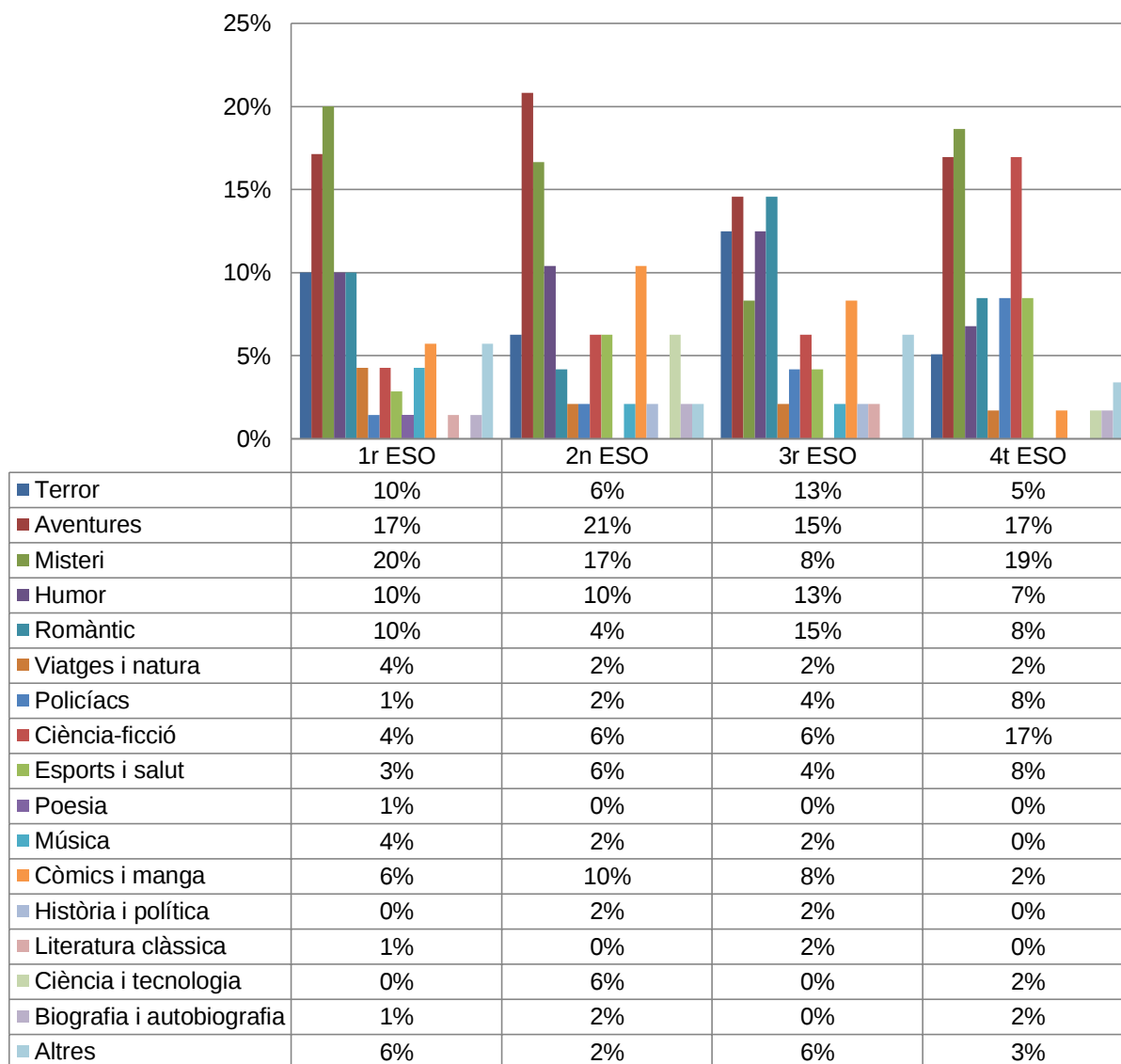

Gràfic 5. Pregunta 5: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

Si observem el gràfic anterior, hi podem veure la quantitat de llibres que es llegeixen els alumnes enquestats en 1 any. Si ens fixem en els alumnes de 1r d'ESO, trobem que la majoria d'ells estan entre dos opcions: 1/3 llibres (38%) i 4/6 llibres (31%), mentre que l'opció de més de 10 llibres només obté un 13%. Els alumnes de 2n d'ESO obtenen un resultat similar a l'anterior, sent les opcions de 1/3 (44%) i 4/6 (31%), les més seleccionades; això si, l'opció de més de 10 llibres augmenta lleugerament amb un 19%. Observant els alumnes de 3r d'ESO, veiem que la gran majoria d'ells es situa en l'opció de 1/3 llibres (75%), mentre que les altres opcions gairebé no han sigut seleccionades. Si ens fixem en els alumnes de 4t d'ESO, el resultat és semblant als de 3r d'ESO, encara que l'opció de 1/3 llibres es queda amb un 69%.

Tot i això, es pot observar en cada franja escolar que l'opció de cap llibre és de 0%, fet que resulta positiu pels hàbits lectors dels alumnes.

Pregunta 6. Quin tipus de llibres llegeixes?

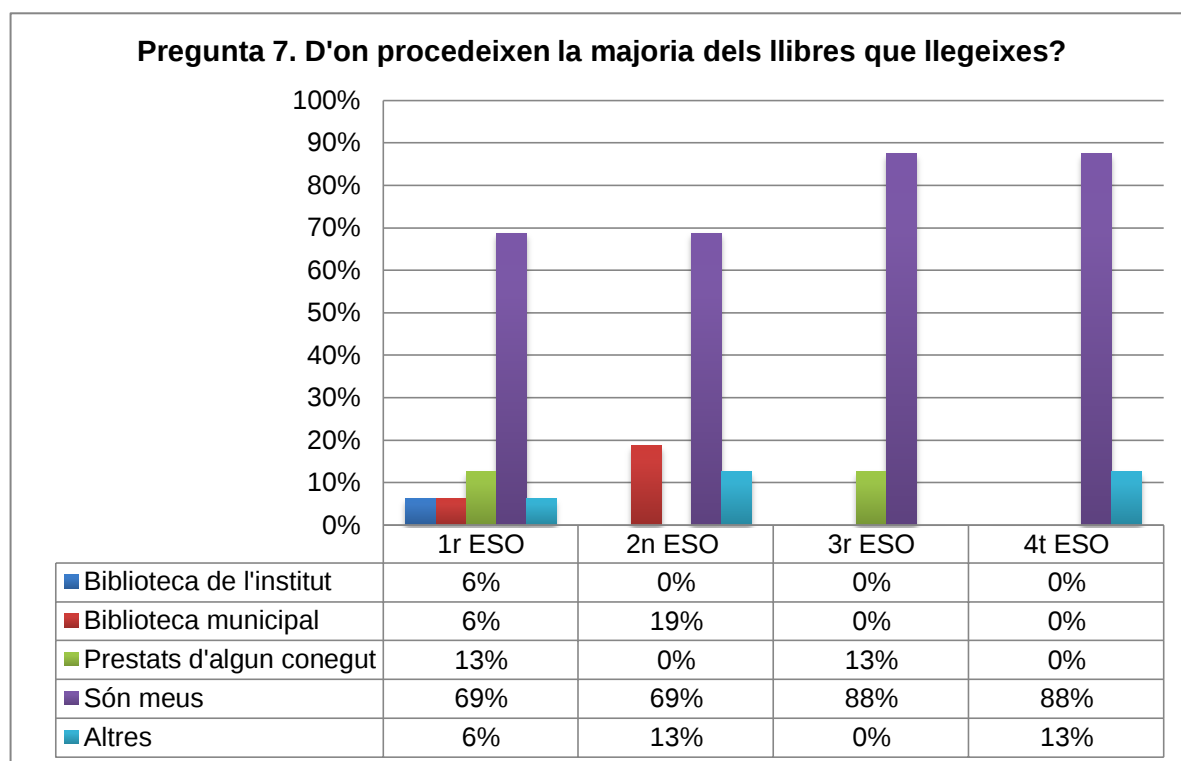
Gràfic 6. Pregunta 6: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

Fixant-nos en el Gràfic 6, hi trobem la tipologia de llibres que prefereixen els alumnes enquestat. Els gèneres més seleccionats pels alumnes són els següents:

- 1r d'ESO: Misteri (20%), Aventures (17%), Terror (10%), Humor (10%) i Romàntic (10%).
- 2n d'ESO: Aventures (21%), Misteri (17%), Humor (10%) i Còmics/Manga (10%).

- 3r d'ESO: Aventures (15%), Romàntic (15%), Terror (13%) i Humor (13%).
- 4t d'ESO: Misteri (19%), Aventures (17%) i Ciència-Ficció (17%).

Així doncs, podem veure que el gènere més seleccionat entre tot els enquestats és Aventures, i obté entre un 15% i un 21% dels vots.

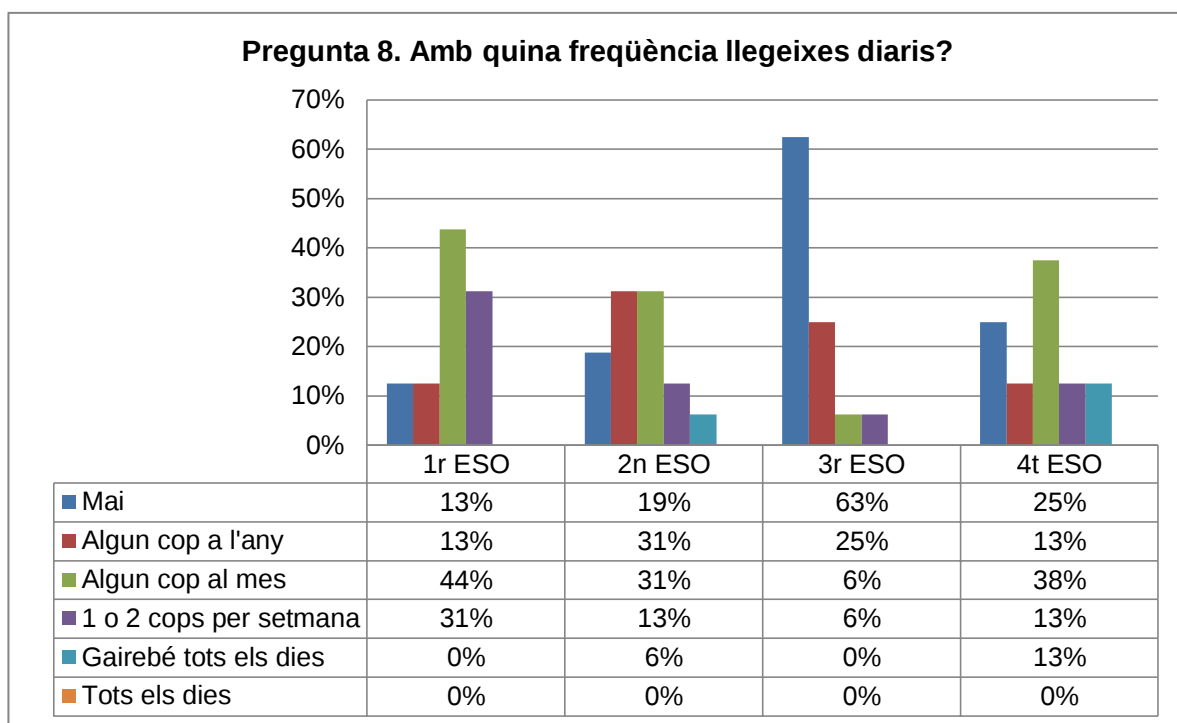

Gràfic 7. Pregunta 7: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

Mirant l'anterior gràfic, podem veure la procedència de la majoria dels llibres que llegeixen els alumnes enquestats. Si ens fixem en els alumnes de 1r d'ESO, es pot veure que la gran majoria (69%) tenen els llibres en propietat, és a dir, els han comprat ells o el seu nucli familiar, mentre que només un 12% utilitzen les biblioteques per adquirir els llibres. En els alumnes de 2n d'ESO passa un cas similar, un 69% d'ells tenen els llibres en propietat, mentre que un 19% obté la majoria de llibres de la biblioteca municipal. En els alumnes de 3r i 4t d'ESO els resultats són més diferents, ja que un 88% dels enquestat en cada curs tenen la majoria de llibres en propietat i cap d'ells fa ús de les biblioteques que tenen al abast.

Per tant, podem afirmar que la majoria dels alumnes enquestats tenen els llibres en propietat i només uns pocs alumnes (0%-6%) utilitzen la biblioteca per obtenir la majoria de llibres que llegeixen.

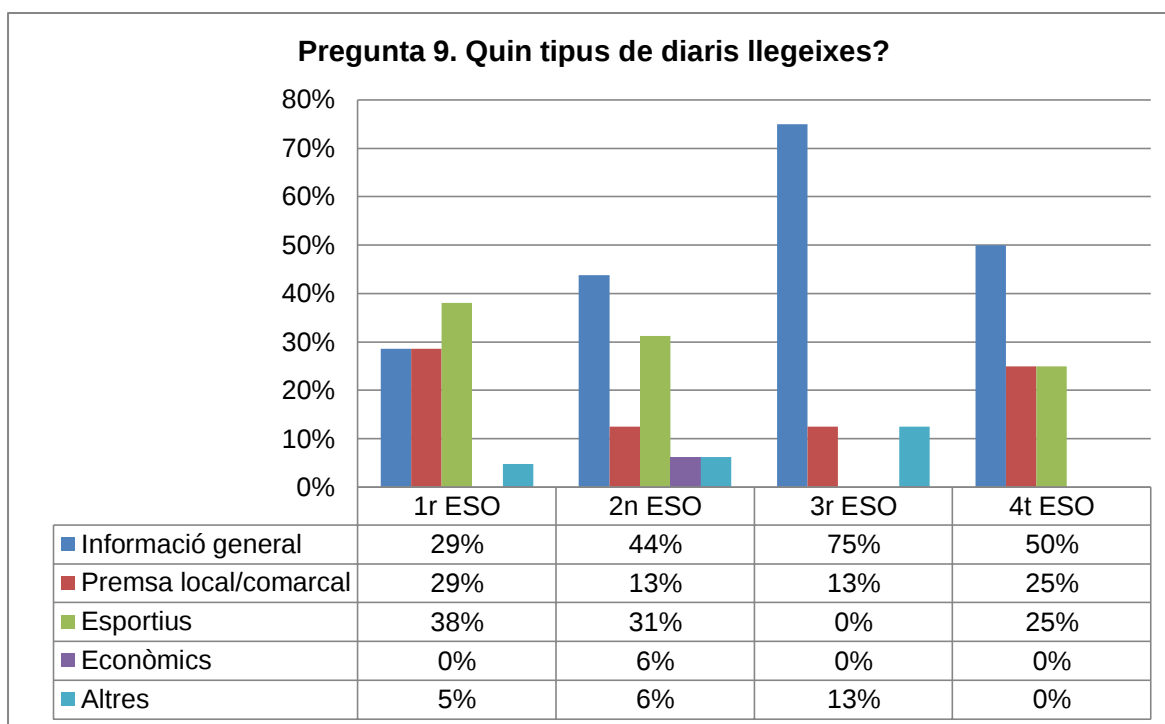
- Preguntes relacionades amb els diaris i les revistes

Gràfic 8. Pregunta 8: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

Observant el Gràfic 8, es pot veure la freqüència amb la qual els alumnes llegeixen diaris. Si ens fixem en els alumnes de 1r d'ESO, la majoria d'ells (44%) llegeixen diaris algun cop al mes i un 13% d'ells no ho fa mai. En els alumnes de 2n d'ESO podem veure dos opcions majoritàries: algun cop a l'any (31%) i algun cop al mes (31%), mentre que totes les altres opcions estan bastant més igualades. Fixant-nos en els alumnes de 3r d'ESO podem veure una gran excepció, i és que la gran majoria d'ells (63%) no llegeixen mai els diaris, mentre que el 25% ho fan algun cop l'any. Observant ja els alumnes de 4t d'ESO, es pot veure que un 38% llegeixen algun cop al mes, i un 25% no llegeix mai diaris.

Una de les coses que sorpren més d'aquest gràfic, és que cap alumne enquestat llegeix diaris tots els dies, i només una petita part de la mostra enquestada (6% dels alumnes de 2n d'ESO i 13% dels alumnes de 4t d'ESO) llegeixen gairebé tots els dies els diaris.

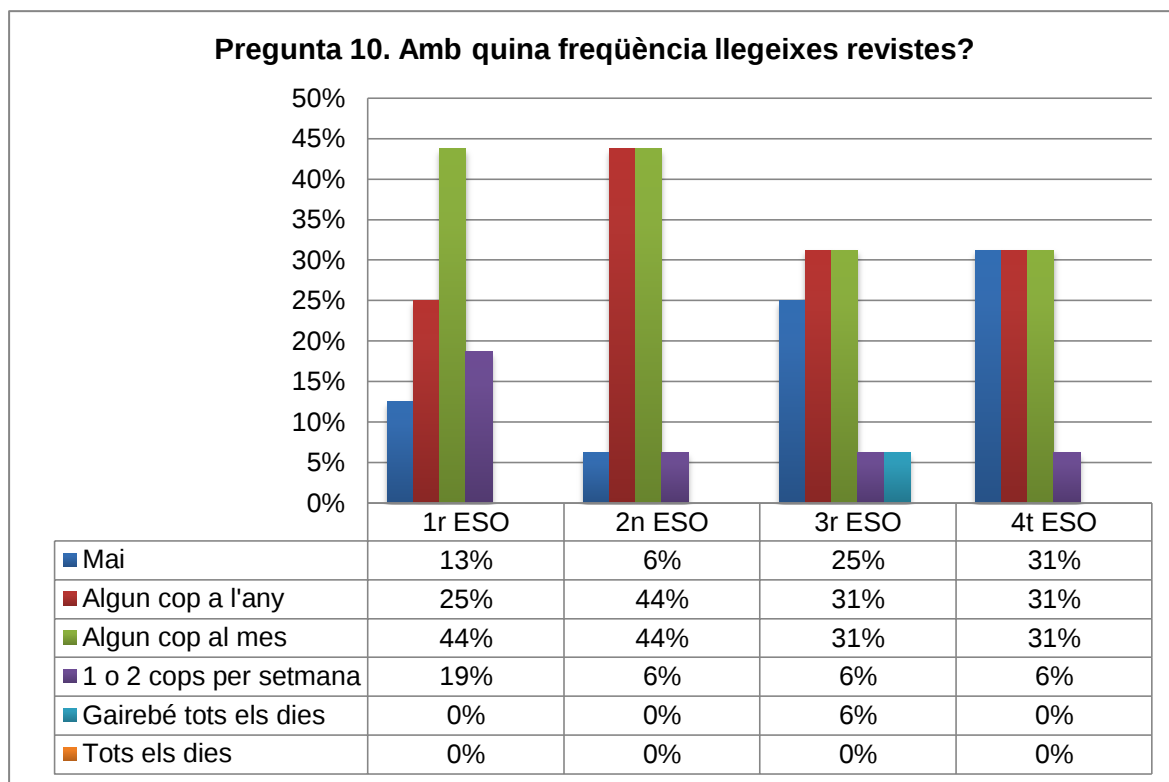

Gràfic 9. Pregunta 9: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

Fixant-nos en el Gràfic 9, hi trobem la tipologia de diaris que prefereixen els alumnes enquestat. Els gèneres més seleccionats pels alumnes són els següents:

- 1r d'ESO: Esportius (38%), Informació general (29%) i Premsa local/comarcal (29%).
- 2n d'ESO: Informació general (44%) i Esportius (31%).
- 3r d'ESO: Informació general (75%).
- 4t d'ESO: Informació general (50%), Premsa local/comarcal (25%) i Esportius (25%).

Així doncs, tal i com podem observar, la temàtica de diaris més popular entre els alumnes enquestats és la d'Informació general. Ara bé, els diaris amb una temàtica econòmica són els diaris menys populars entre els alumnes, ja que només ha estat seleccionada a 2n d'ESO i ha obtingut un 6%.

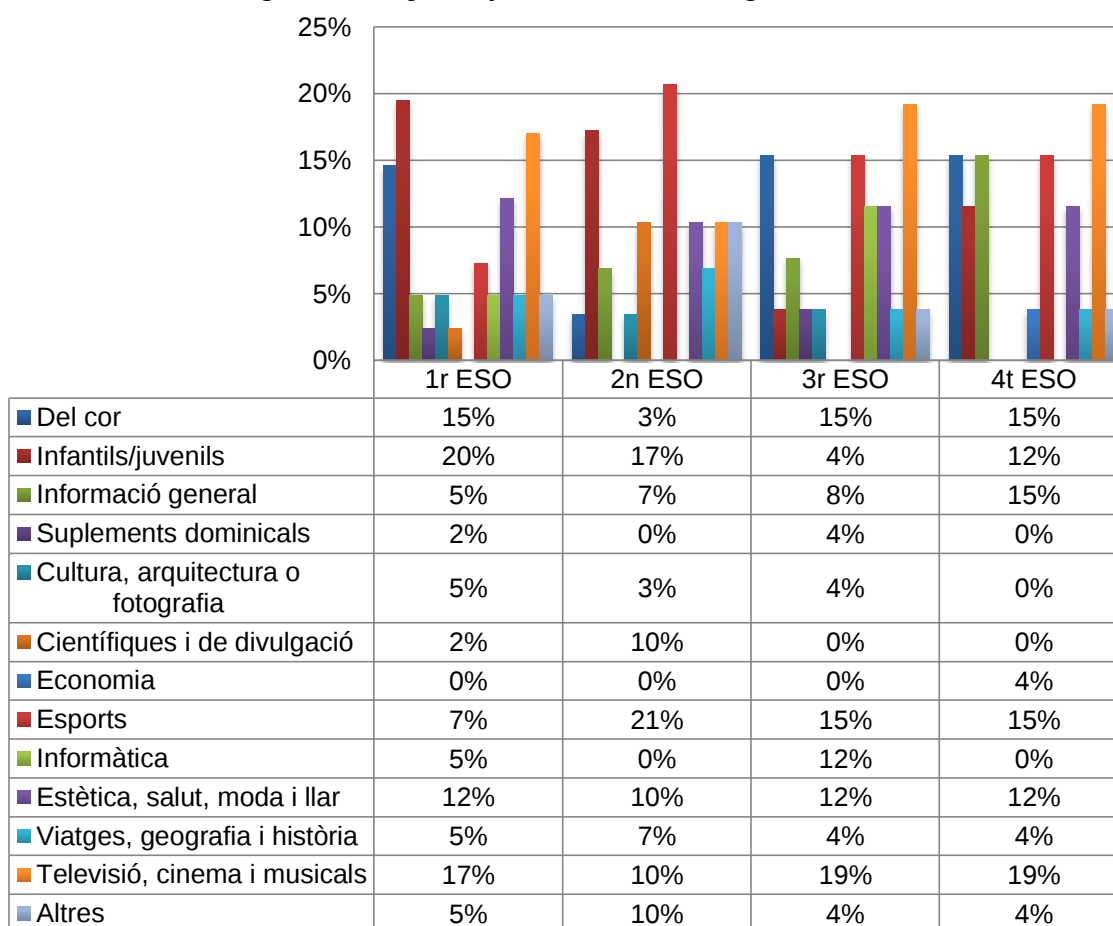
Gràfic 10. Pregunta 10: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

En aquest gràfic, podem veure la freqüència amb la qual els alumnes enquestats llegeixen revistes. Si ens fixem en els alumnes de 1r d'ESO, podem veure que la majoria d'ells es situen en dos opcions: algun cop al mes (44%) i algun cop a l'any (25%), mentre que les altres opcions ha estat poc triades. Els alumnes de 2n d'ESO també es situen en dos opcions, les mateixes que l'anterior grup: algun cop al mes (44%) i algun cop a l'any (44%); en aquest grup, les altres opcions gairebé no han estat seleccionades. Fixant-nos en la mostra de 3r d'ESO, es pot veure que els alumnes es situen en tres opcions, sense ser cap d'elles majoritària: algun cop al mes (31%), algun cop a l'any (31%) i mai (25%). Observant ja els alumnes de 4t d'ESO, veiem que també es situen en tres opcions, totes elles amb un 31%: algun cop al mes, algun cop a l'any i mai.

També podem observar que la opció de tots els dies no ha estat seleccionada amb cap cas, i que l'opció de gairebé tots els dies només ha estat seleccionada a 3r d'ESO per un 6% de la mostra.

Així doncs, hem pogut veure que la freqüència lectora dels alumnes vers les revistes és baixa i no pateix gaires canvis durant el pas dels cursos escolars.

Pregunta 11. Quin tipus de revistes llegeixes?

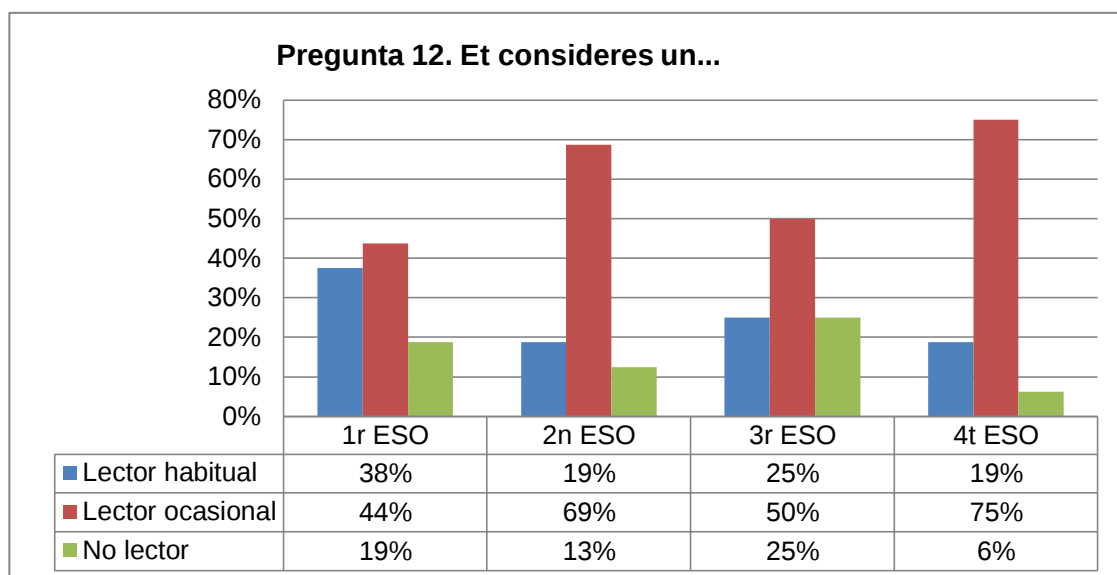
Gràfic 11. Pregunta 11: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

Si observem aquest gràfic, hi podem trobar la tipologia de revistes que prefereixen els alumnes enquestat. Els gèneres més seleccionats pels alumnes són els següents:

- 1r d'ESO: Infantils/Juvenils (20%), Televisió, cinema i musicals (17%) i Del cor (15%).
- 2n d'ESO: Esports (21%) i Infantils/Juvenils (17%).
- 3r d'ESO: Televisió, cinema i musicals (19%), Esports (15%) i Del cor (15%).
- 4t d'ESO: Televisió, cinema i musicals (19%), Del cor (15%), Esports (15%) i Informació General (15%).

Així doncs, podem veure que els gèneres més seleccionats pels enquestats són: Televisió, cinema i musicals (17%-19%), Esports (15%-21%) i Del cor (15%). Així mateix, s'observa que temàtiques com Suplements Dominicals, Cultura, arquitectura o fotografia i Economia, són les menys populars entre els alumnes.

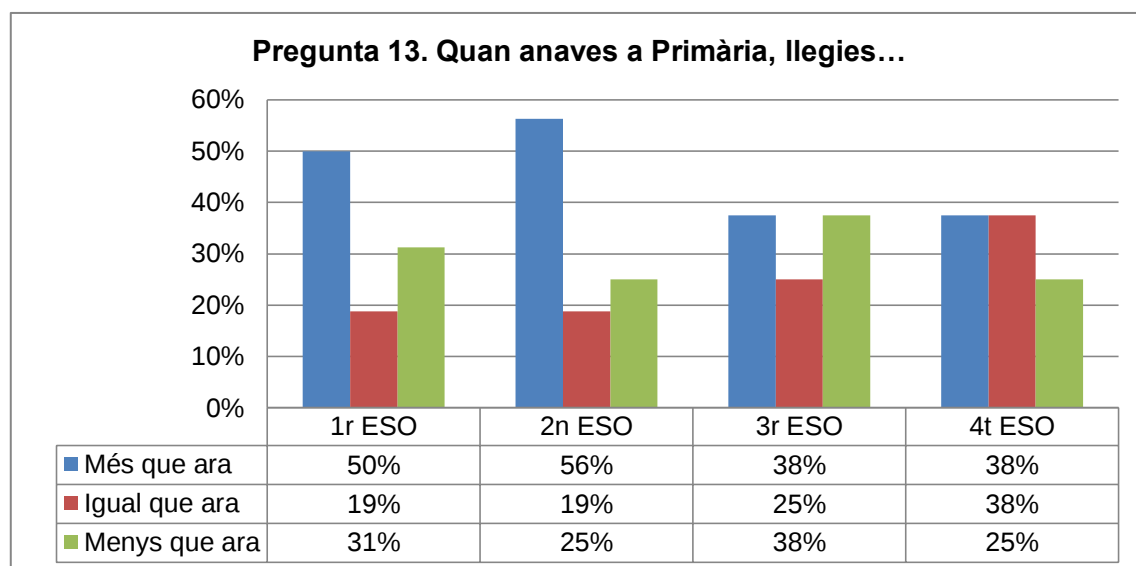
- **Preguntes d'autopercepció relacionades amb la lectura**

Gràfic 12. Pregunta 12: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

Amb la observació d'aquest gràfic, podem veure la autopercepció que tenen els alumnes enquestes vers la quantitat de lectura que realitzen. Així doncs, veiem que els alumnes de 1r d'ESO es consideren majoritàriament lectors ocasionals (44%) i lectors habituals (38%), encara que també hi ha una part important que opina que són no lectors (19%). En els alumnes de 2n d'ESO veiem una clara majoria cap a l'opció de lector ocasional (69%), mentre que les altres dos opcions han estat menys seleccionades. Observant als alumnes de 3r d'ESO veiem que no hi ha cap opció amb molta majoria, encara que és l'opció de lector habitual la més triada, amb un 50%; tenint les altres opcions una igualtat de vots, 25% cadascuna. Fixant-nos ja en els alumnes de 4t d'ESO, s'observa que la gran majoria d'ells es perceben com a lectors ocasionals (75%), mentre que les altres dos opcions tot just han estat seleccionades.

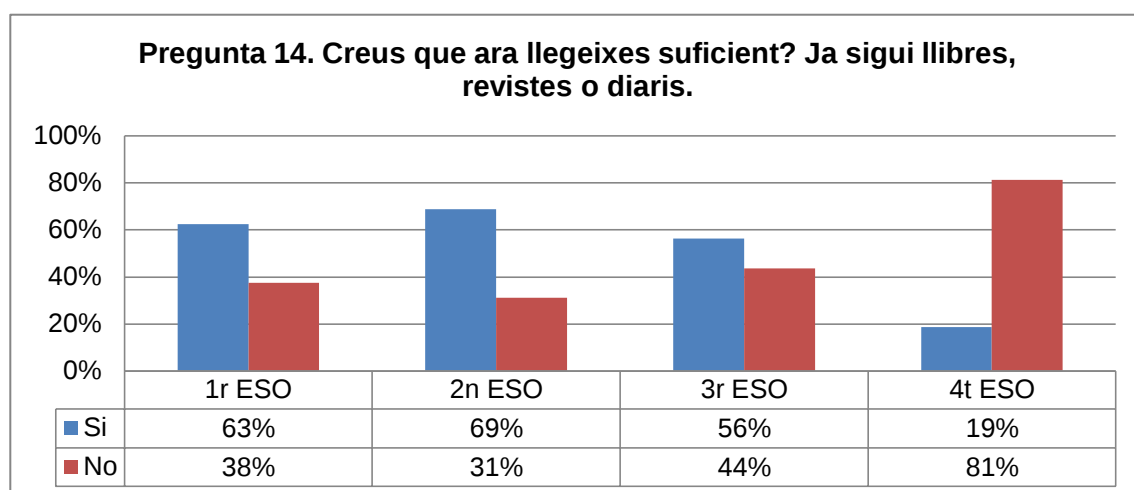
Així mateix, veiem que gairebé tota la mostra enquestada es situa en l'opció de lector ocasional, sigui quina sigui la seva edat/curs. A més, també s'observa que a mesura que s'avança de curs, les opcions de lector habitual i no lector disminueixen.

Gràfic 13. Pregunta 13: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

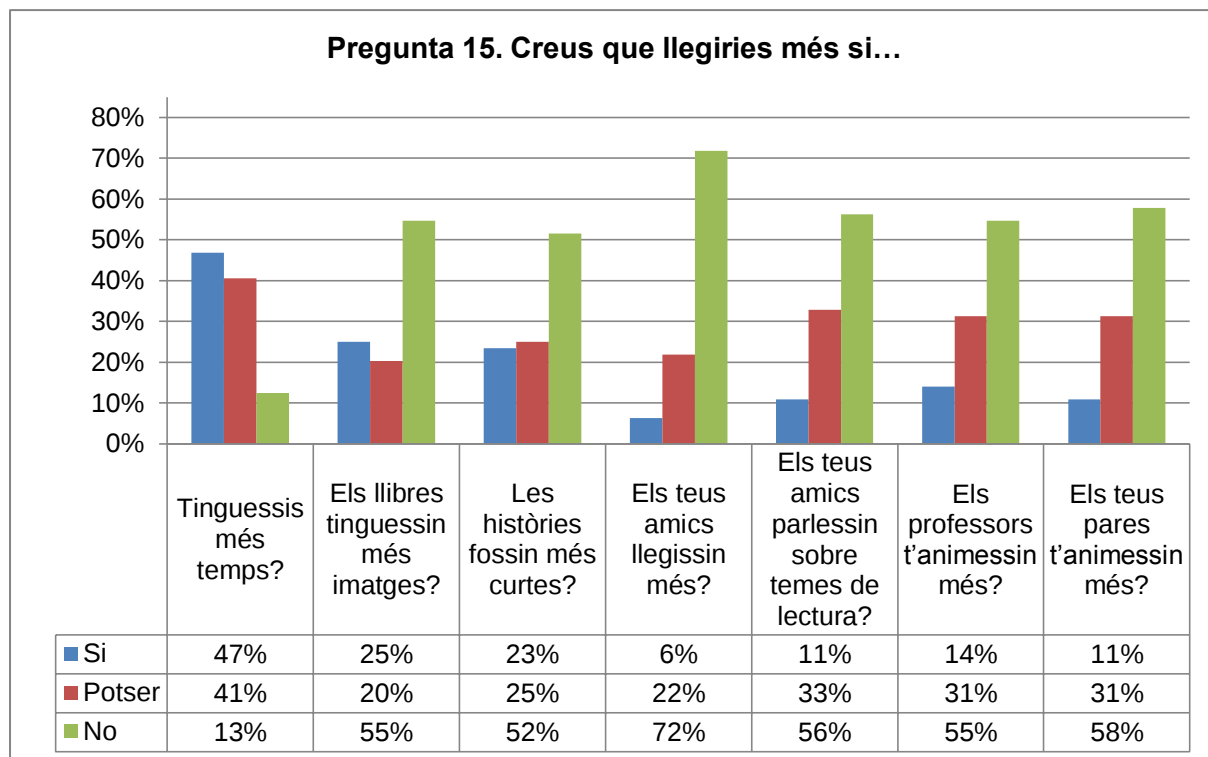
Mirant el gràfic anterior, podem observar l'autopercepció dels alumnes sobre la quantitat de lectura que llegien a l'Educació Primària i la que realitzen actualment. Observant els alumnes de 1r d'ESO, veiem que la meitat d'ells perceben que llegien més abans que ara, mentre que un 31% afirma que llegia menys que ara. Un 56% dels alumnes de 2n d'ESO diu que a Primària llegien més que ara, mentre que només un 25% afirma que llegien menys que ara. En els alumnes de 3r d'ESO es poden veure dues opcions majoritàries: més que ara (38%) i menys que ara (38%). Observant els alumnes de 4t d'ESO, també es veuen dues opcions majoritàries: més que ara (38%) i igual que ara (38%).

Així doncs, s'observa que la majoria dels alumnes enquestats, durant l'Educació Primària llegien més que ara.

Gràfic 14. Pregunta 14: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

Observant aquest gràfic on se'ls pregunta si creuen que actualment llegeixen suficient, podem veure que els resultats dels alumnes de 1r, 2n i 3r són semblant, ja que la majoria (entre un 56%-69%) creu que sí que llegeix suficient. En canvi, si observem els alumnes de 4t d'ESO, el resultat és totalment diferent, ja que només un 19% d'ells creu que llegeixen suficient, mentre que un 81% creuen que no.

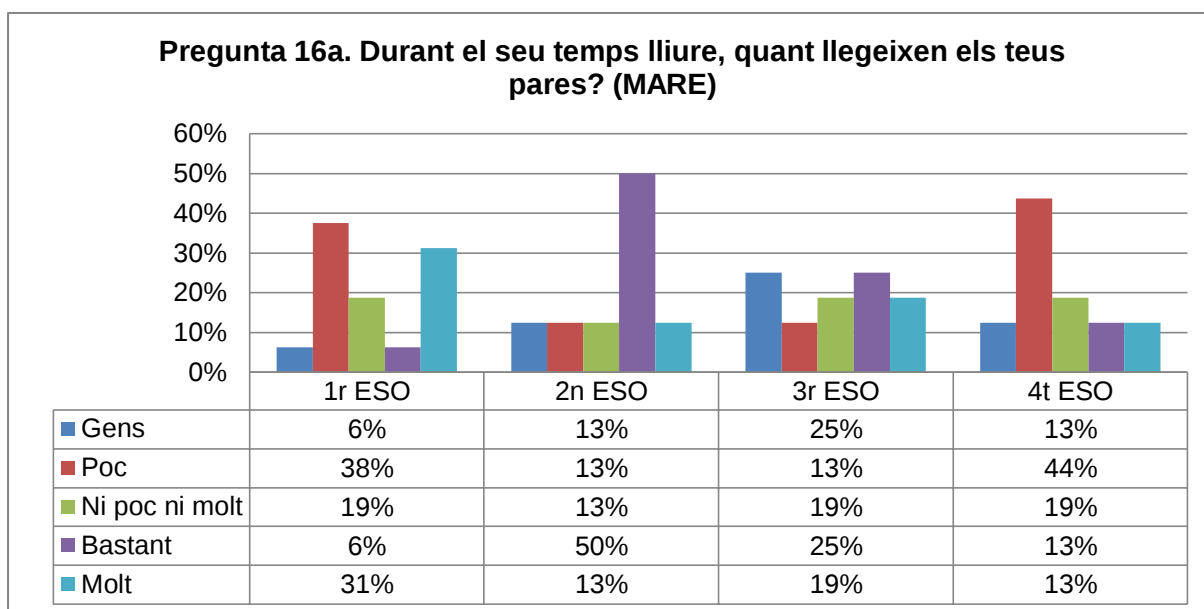

Gràfic 15. Pregunta 15: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

Si ens fixem en aquest gràfic, veiem que és totalment diferent als que havíem observat fins ara. En ell, no trobem la informació organitzada per cursos, ja que es va decidir que en aquest cas l'edat no ens aportava cap informació rellevant.

Així doncs, veiem que l'única opció on el SI és majoritari és la primera, on els alumnes creuen que llegirien més si tinguessin més temps. Pel que fa a totes les altres opcions, s'observa que el NO guanya i en molts casos, majoritàriament. Per tant, la majoria dels alumnes creuen que no llegirien més encara que els llibres tinguessin més imatges, les històries fossin més curtes, els seus companys llegissin més i parlessin sobre lectura o si els seus professors i pares els animessin més a llegir.

- **Preguntes sobre aspectes familiars relacionats amb la lectura**

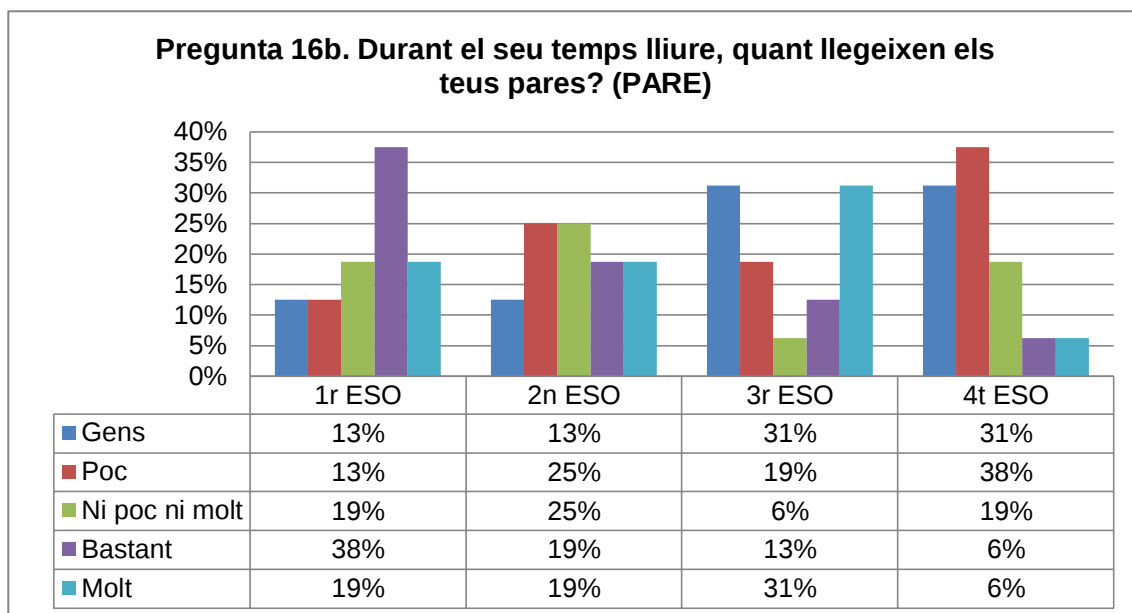

Gràfic 16. Pregunta 16: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

En aquest gràfic, veiem la quantitat de lectura que realitzen les mares dels alumnes enquestats. Si ens fixem en els alumnes de 1r d'ESO, trobem que les seves mares majoritàriament llegeixen poc (38%) o molt (31%), mentre que només algunes (19%), llegeixen ni poc ni molt. Observant els alumnes de 2n d'ESO, podem veure que la meitat de les mares llegeix bastant (50%), mentre que la resta de les opcions només reben un 13%. En els alumnes de 3r d'ESO trobem que cap de les opcions arriba a ser clarament major. Tot i així, trobem que les opcions de gens i bastant, reben un 25% cada una, sent les més triades. Les opcions de molt i ni poc ni molt, han obtingut un 19%, sent opcions que els alumnes també considerant importants. Observant ja als alumnes de 4t d'ESO, veiem que hi ha una opció més triada que la resta, l'opció de poc amb un 44%, sent les altres opcions poc considerades pels enquestats.

Així doncs, es pot observar que les mares dels alumnes de 2n d'ESO són les més lectores, seguides per les dels alumnes de 3r d'ESO, les dels 1r d'ESO i per últim, les dels alumnes de 4t d'ESO.

Tot i això, s'ha de dir que aquestes dades són aproximades, ja que estan extretes des de la percepció dels fills i filles, no des de la font directa d'informació, que serien en aquest cas les pròpies mares dels alumnes.

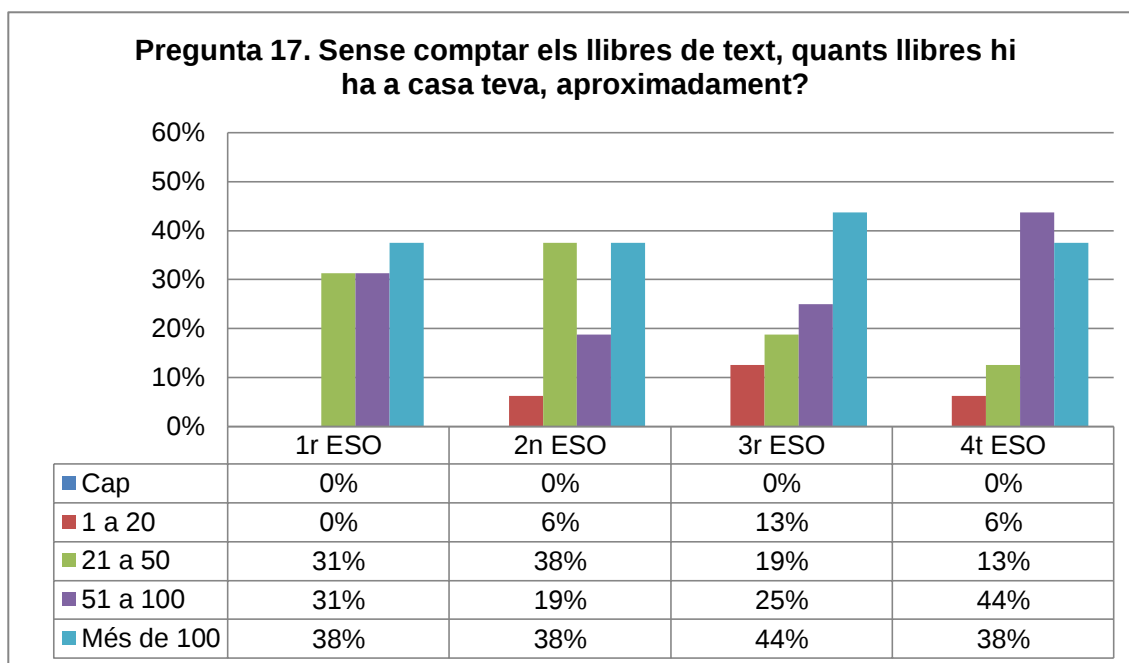

Gràfic 17. Pregunta 16: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

Aquest gràfic, molt semblant a l'observat anteriorment, ens descriu la quantitat de lectura que realitzen els pares dels alumnes enquestats. Fixant-nos ens els alumnes de 1r d'ESO, veiem que la majoria dels pares, un 38%, llegeixen bastant, mentre que només un 19% d'ells llegeix molt o ni poc ni molt. Els pares dels alumnes de 2n d'ESO llegeixen poc (25%) o ni poc ni molt (25%), sent les altres opcions menys triades amb un 13% i un 19%. En els alumnes de 3r d'ESO, trobem que els seus pares llegeixen o gens (31%) o molt (31%), fent que les altres opcions gairebé no siguin triades. Si observem els alumnes de 4t d'ESO, veiem que els seus pares llegeixen poc (38%) i gens (31%), mentre que només un 19% d'ells llegeix ni poc ni molt.

Per tant, s'observa els pares més lectors serien els dels alumnes de 3r d'ESO, seguits dels de 1r d'ESO, els de 2n d'ESO, i per últim, els menys lectors serien els pares dels alumnes de 4t d'ESO.

Tot i això, s'ha de dir que aquestes dades són aproximades, ja que estan extretes des de la percepció dels fills i filles, no des de la font directa d'informació, que serien en aquest cas els propis pares dels alumnes.

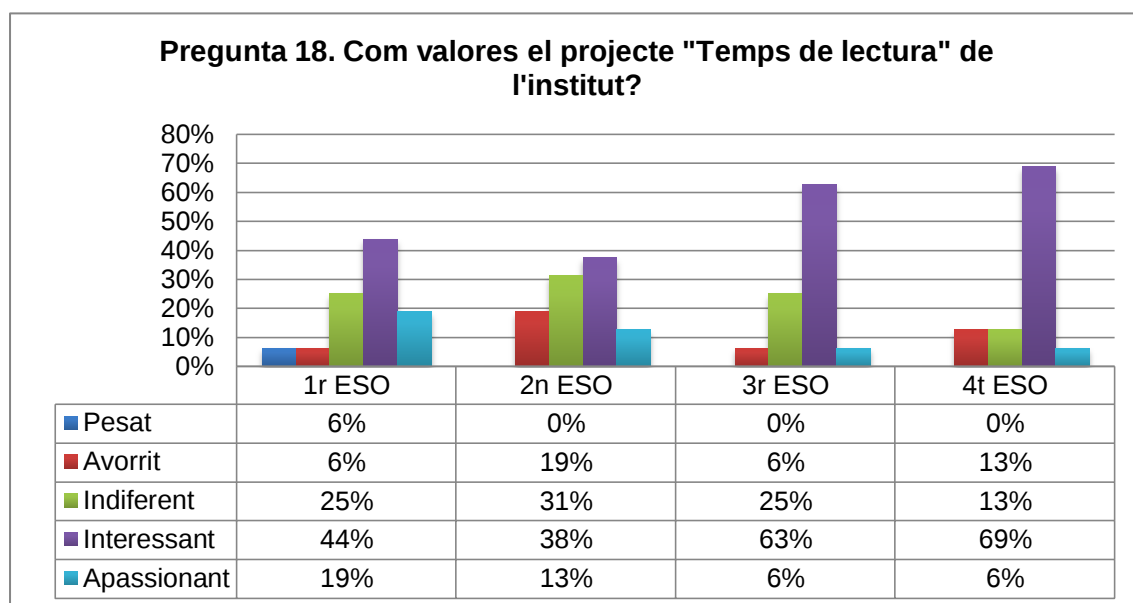
Gràfic 18. Pregunta 17: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

Seguint amb els gràfics més “familiars”, trobem aquest on es pregunta sobre la quantitat de llibres que hi ha a casa de cada alumne. El primer que podem observar a simple vista és que en els 4 cursos, l'opció gens no ha estat triada per cap alumne enquestat, sent en tots els casos 0%.

Si ens fixem en els alumnes de 1r d'ESO, no hi ha cap opció clarament majoritària, tot ells han triat 3 opcions: més de 100 (38%), 51 a 100 (31%) i 21 a 50 (31%). Mirant als alumnes de 2n d'ESO, veiem que s'han decantat cap a dos de les opcions: més de 100 (38%) i 21 a 50 (38%). En els alumnes de 3r d'ESO si que trobem una de les opcions majoritària: més de 100 (44%), mentre que les altres opcions s'han repartit gairebé equitativament els vots. Pel que fa als alumnes de 4t d'ESO, hi veiem una opció més votada que les altres, 51 a 100 amb un 44%, encara que li segueix de ben a prop l'opció de més de 100 amb un 38%.

Així doncs, tal i com hem observat, la majoria dels alumnes enquestats tenen una quantitat considerable de llibres a les seves cases.

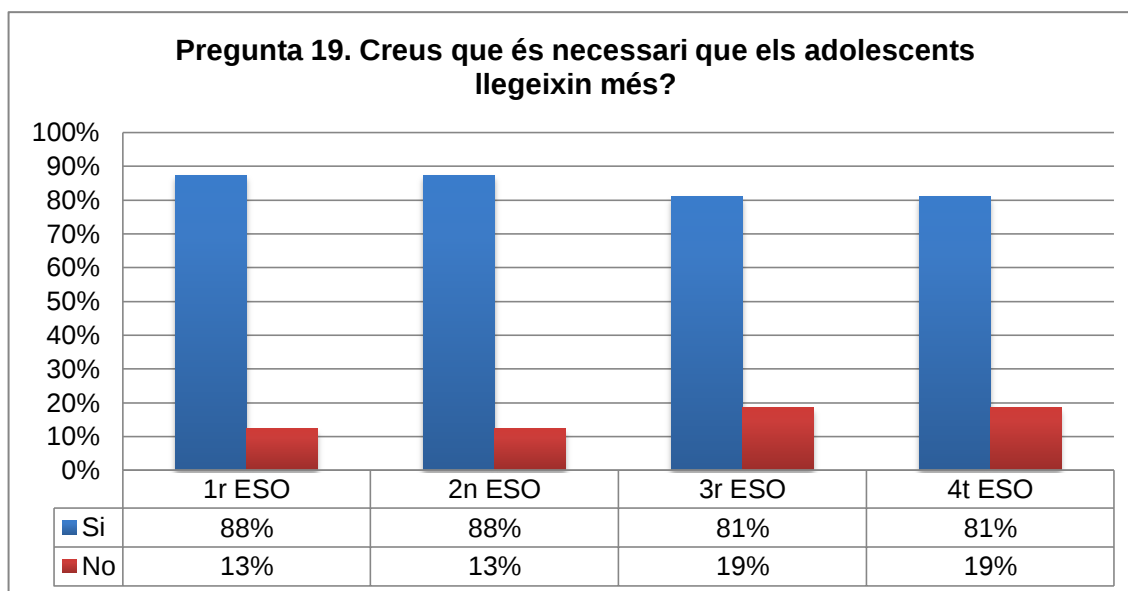
- Preguntes sobre el projecte de lectura del centre i les propostes per fomentar la lectura entre els joves.

Gràfic 19. Pregunta 18: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

Observant aquest gràfic, es pot veure la valoració que fan els alumnes del projecte "Temps de Lectura", realitzat actualment en el seu institut. La majoria dels alumnes de 1r d'ESO (44%), valoren al projecte com a interessant, mentre que només un 19% d'ells el valora com a apassionant. Tot i aquesta bona valoració, hi ha un 6% d'ells que el valora com a pesat o avorrit. Els alumnes de 2n d'ESO obtenen uns resultats similars als de 1r, ja que un 38% d'ells el valora com a interessant, mentre que només un 13% valora el projecte com a apassionant. Així i tot, un 31% d'ells el valora com a indiferent. Si mirem els resultats dels alumnes de 3r d'ESO, es veu que una gran majoria d'ells ha triat l'opció interessant (63%), mentre que només un 6% valora el projecte com a apassionant. Observant als alumnes de 4t d'ESO, podem veure una clara majoria en l'opció interessant (69%), mentre que les altres opcions proposades gairebé no han estat triades.

Així doncs, s'observa que la valoració del projecte "Temps de Lectura", en general, és positiva; també es pot veure que a mida que es passa de curs, la valoració que en fan els alumnes millora clarament.

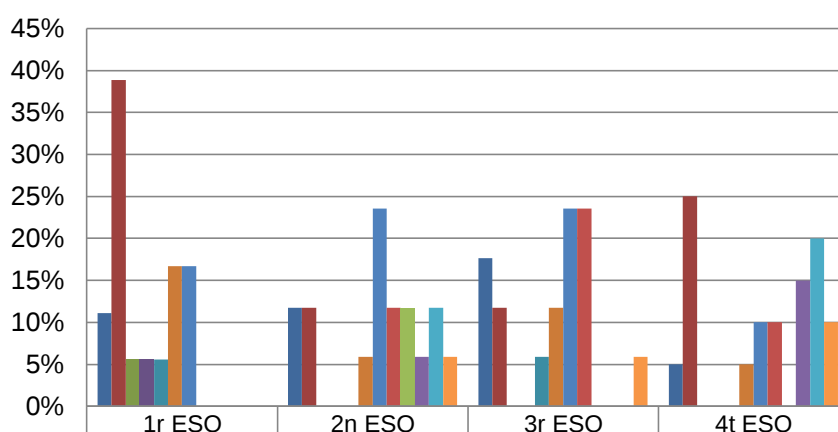

Gràfic 20. Pregunta 19: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

En aquest gràfic s'observa l'opinió que tenen els alumnes sobre si és necessari que els adolescent llegeixin més. Com es pot observar a simple vista, en els 4 cursos d'alumnes enquestats, el resultat és molt similar. La gran majoria d'ells (entre un 81% i un 88%) opinen que si que és necessari que els adolescents llegeixin més del que actualment llegeixen.

Tot i aquest bon resultat, encara hi ha una minoria d'alumnes (entre un 13% i un 19%), que opinen que els adolescents d'avui en dia ja llegeixen bastant.

Pregunta 20. Què creus que es podria fer per a que els adolescents llegissin més?

Oferir més llibres de temàtica adolescent	11%	12%	18%	5%
Oferir els llibres de lectura obligatòria segons els gustos de cada alumne	39%	12%	12%	25%
Demostrar que la lectura realment ajuda a l'escriptura/ortografia	6%	0%	0%	0%
Crear diaris per adolescents	6%	0%	0%	0%
Promocionar la lectura amb recursos més actuals (noves tecnologies)	6%	0%	6%	0%
Treure la lectura com a tasca obligatòria	17%	6%	12%	5%
Ficar més hores de lectura lliure a l'institut	17%	24%	24%	10%
La lectura és una opció personal i no es pot fer res per impulsar-la	0%	12%	24%	10%
Fer més projectes d'impuls a la lectura	0%	12%	0%	0%
No manar tants deures per poder dedicar més temps a la lectura	0%	6%	0%	15%
Fer més recomanacions dels llibres des de l'institut	0%	12%	0%	20%
Comentar més els llibres a les classes	0%	6%	6%	10%

Gràfic 21. Pregunta 20: procedent del buidatge dels qüestionaris. Font: Elaboració pròpia

En aquest últim gràfic, es poden observar totes les idees que han proposat els alumnes enquestats per a que els adolescents llegissin més. Les idees més proposades són les següents:

- 1r d'ESO: Oferir els llibres de lectura obligatòria segons els gustos de cada alumne (39%), treure la lectura com a tasca obligatòria (17%) i ficar més hores de lectura lliure a l'institut (17%).
- 2n d'ESO: Ficar més hores de lectura lliure a l'institut (24%), oferir més llibres de temàtica adolescent (12%), oferir els llibres de lectura obligatòria segons els

gustos de cada alumne (12%), la lectura és una opció personal i no es pot fer res per impulsar-la (12%), fer més projectes d'impuls a la lectura i fer més recomanacions dels llibres des de l'institut (12%).

- 3r d'ESO: Ficar més hores de lectura a l'institut (24%), la lectura és una opció personal i no es pot fer res per impulsar-la (24%) i oferir més llibres de temàtica adolescent (18%).
- 4t d'ESO: oferir els llibres de lectura obligatòria segons els gustos de cada alumne (25%), fer més recomanacions dels llibres des de l'institut (20%) i no manar tants deures per poder dedicar més temps a la lectura (15%).

Així doncs, podem veure que els idees més proposades pels alumnes enquestats són: ficar més hores de lectura lliure a l'institut i oferir els llibres de lectura obligatòria segons els gustos de cada alumne. No obstant, hi ha una part important dels alumnes que opina que la lectura és una opció personal i no es pot fer res per impulsar-la.

4.2 Resultats de les entrevistes

Per realitzar el buidatge dels les entrevistes, s'han anat realitzant les taules que es mostren a continuació, on s'ha anat ordenant la informació per preguntes, de tal manera que es pugui comparar en cada pregunta que diu cada professor.

PREGUNTA 1: Creus que els alumnes d'ESO del centre llegeixen suficient? Quant és/seria per a tu suficient?			
PROFESSOR 1	PROFESSOR 2	PROFESSOR 3	PROFESSOR 4
Llegeixen poc. Els hauríem d'animar a llegir almenys 1 llibre per trimestre. <i>Suficient: 4 llibres a l'any.</i>	Llegeixen poc perquè no "està de moda". Jo estaria contenta si llegissin un llibre al mes. <i>Suficient: 12 llibres l'any.</i>	No llegeixen suficient. L'ideal seria que per iniciativa pròpia llegissin lliurement: uns 5-6 llibres a l'any. <i>Suficient: 5/6 llibres a l'any.</i>	No llegeixen suficient. En la meua opinió haurien de llegir un llibre a la setmana. <i>Suficient: 50 llibres a l'any (aprox).</i>

Taula 5. Resultats entrevistes. Font: elaboració pròpia

Si observem la taula 5, podem veure-hi les respostes dels professors entrevistats a la pregunta 1. En totes 4 respostes, s'hi observa que els professors pensen que els seus alumnes llegeixen poc, i creuen que aquests haurien de llegir més.

Quan es pregunta als professors per la quantitat suficient que hauria de llegir un alumne, cada professor té una resposta diferent, ja que un exposa que amb un llibre al trimestre seria suficient mentre que un altre professor proposa que els alumnes s'haurien de llegir, aproximadament, 1 llibre a la setmana.

PREGUNTA 2: Quins creus que són els motius principals pels quals els alumnes d'ESO del centre llegeixen?			
PROFESSOR 1	PROFESSOR 2	PROFESSOR 3	PROFESSOR 4
No es pot generalitzar. Cadascú té els seus motius.	Bàsicament per plaer a casa. Per obligació els de l'escola.	En general, per desgràcia, llegeixen per obligació.	Principalment llegeixen per obligació

Taula 6. Resultats entrevistes. Font: elaboració pròpia

En aquesta taula hi observem les respostes dels entrevistats sobre la pregunta 2. En ella se'ls pregunta pels motius principals pels quals els alumnes de l'institut no llegeixen.

Com es pot veure, cada professional té una opinió diferent: el primer professor pensa que cada alumne té els seus propis motius. El segon creu que a l'institut llegeixen per obligació, i a casa per plaer. El tercer professor pensa que en general els alumnes d'avui en dia llegeixen per obligació. L'últim professor entrevistat opina que principalment, els alumnes llegeixen per obligació.

Així doncs, la majoria dels professors entrevistats creuen que els seus alumnes llegeixen bàsicament per obligació.

PREGUNTA 3: Quina percepció penses que tenen els alumnes d'ESO del centre sobre la lectura?			
PROFESSOR 1	PROFESSOR 2	PROFESSOR 3	PROFESSOR 4
Penso que és bona. Veuen que per als professors és important.	En general penso que ho veuen com una pèrdua de temps. Crec que actualment volen activitats amb “resultats més immediats.”	Ho perceben com una pèrdua de temps. Actualment tenen masses estímuls que no requereixen gaire concentració i comprensió.	Penso que la percepció que tenen, és que la lectura és menys important que altres coses.

Taula 7. Resultats entrevistes. Font: elaboració pròpia

Si ens fixem en aquesta taula on es pregunta als professors sobre quina creuen que és la percepció dels alumnes sobre la lectura, hi podem veure 3 opinions diferenciades: 1 professor creu que els alumnes tenen una percepció bona de la lectura; 2 professors creuen que els alumnes ho veuen com una pèrdua de temps; per últim, 1 professor pensa que actualment els alumnes veuen la lectura com menys important que altres coses.

PREGUNTA 4: Des del centre, a part del projecte “Temps de Lectura”, com animeu als vostres alumnes amb la lectura?			
PROFESSOR 1	PROFESSOR 2	PROFESSOR 3	PROFESSOR 4
Jo sovint comento el darrer llibre que he llegit, per aprofitar algun aprenentatge que tingui relació amb la classe del dia.	Amb les activitats motivadores del “Temps de lectura”.	Amb les lectures proposades a l'ESO i les activitats corresponents; a partir dels fragments que apareixen en el llibre de text, a partir de la recreació literària...	Jo, per la meua part, explico els llibres que també porto i els faig entendre que tot són històries.

Taula 8. Resultats entrevistes. Font: elaboració pròpia

Mirant l'anterior taula, la número 8, podem veure les respostes que donen els professors entrevistats quan se'ls pregunta sobre com animen als seus alumnes amb la lectura. Tant el primer professor com el quart, comenten durant les classes els llibres que els mateixos llegeixen. El segon professor anima als seus alumnes amb les activitats que es duen a terme durant l'hora del "Temps de lectura". Per últim, el tercer professor realitza durant les seves classes, les activitats sobre lectura que proposen els llibres de text de l'ESO.

PREGUNTA 5: Quines propostes faries per motivar la lectura entre els alumnes d'ESO?			
PROFESSOR 1	PROFESSOR 2	PROFESSOR 3	PROFESSOR 4
Comentar amb els companys els llibres que llegeixen. Debats sobre literatura. Animar als alumnes a ser ells mateixos els escriptors.	Crec que amb els medis que tenim fem una activitat bastant útil i ben valorada pels nois i noies.	Potser algun club de lectura, un taller de lectura en veu alta... Hem provat molts recursos però es constata cada any un menor interès general per llegir, fora de comptadíssimes excepcions.	Crec que es podrien fer més concursos literaris dins l'institut.

Taula 9. Resultats entrevistes. Font: elaboració pròpia

Observant aquesta última taula, podem veure les propostes que fan els professors per motivar la lectura entre els alumnes d'ESO. El primer professor proposa que els alumnes comentin entre ells els llibres que llegeixen, que es facin debats a classe sobre literatura i que s'animi des del centre als alumnes per a que ells mateixos siguin escriptors. El segon professor creu que amb el projecte de lectura que realitzen ja aconseguixen que els alumnes s'interessin per la lectura. El tercer professor pensa que potser algun club/taller de lectura podria funcionar. L'últim professor opina que potser es podrien realitzar al centre més concursos literaris.

4.3 Discussió de les dades

En aquest apartat es realitzaran principalment, dos tasques: relacionar les dades aportades pels dos instruments utilitzats i resumir els hàbits lectors dels alumnes per cursos.

En primer lloc, si ens fixem en les entrevistes, veiem que cada professional té una opinió diferent sobre la quantitat de llibres que haurien de llegir els seus alumnes. Tot i això, 2 dels professors creuen que com a mínim, s'haurien de llegir entre 4 i 6 llibres a l'any. Ara bé, si mirem el gràfic 5, veurem que només a 1r i 2n d'ESO la majoria dels alumnes llegeixen una quantitat superior a 4 llibres, mentre que a 3r i 4t d'ESO, aquests són una minoria.

Fixant-nos en la taula 3, podem veure que els professors també tenen opinions molts diverses pel que fa a la percepció dels seus alumnes vers la lectura. Veiem que 3 dels 4 professors estan d'acord en que els alumnes perceben la lectura com un quelcom negatiu, és a dir, ho veuen poc important i com una pèrdua de temps. No obstant, si observem els 3 gràfics primers, veiem que gran part dels alumnes els agrada llegir, i majoritàriament, creuen que la lectura els afavoreix l'estimulació de la imaginació i l'aprenentatge de nous coneixements. Així doncs, la majoria dels alumnes no perceben la lectura de forma negativa.

Si s'observa la taula 5, es poden veure les propostes realitzades pels professionals per motivar la lectura entre els seus alumnes. Tres dels professors proposen idees on els alumnes es relacionin entre ells a l'hora de fer activitats lectores (debats, concursos, tallers, etc.). Pel que fa als alumnes, proposen idees de caire més individual com ficar més hores de lectura lliure a l'institut o oferir els llibres de lectura obligatòria segons els gustos de cada alumne.

Així doncs, com s'ha pogut veure en aquesta relació de dades aportades, les percepcions dels professors i dels alumnes sobre alguns dels aspectes lectors proposats, són en molts casos, totalment diferents.

En segon lloc, si ens fixem en els hàbits lectors per cursos trobem el següent resultat:

En els alumnes de 1r d'ESO, trobem que només a la meitat els agrada llegir. La majoria d'ells llegeixen llibres algun cop l'any o gairebé tots els dies, i solen llegir d'entre 1 i 6 llibres a l'any. Les temàtiques de llibres més populars entre el grup són el misteri i les aventures. Pel que fa als diaris, gran part d'ells en llegeix algun cop al mes o un parell de cops a la setmana, i el gènere més apreciat és l'esportiu. En quant a les

revistes, acostumen a llegir-ne algun cop al mes o algun cop l'any i les temàtiques més populars són: infantils/juvenils i televisió, cinema i musicals. La gran majoria d'aquests alumnes es consideren lectors habituals o lectors ocasionals, i el 63% d'ells creu que ja llegeix suficient.

Pel que fa als alumnes de 2n d'ESO, podem veure que $\frac{3}{4}$ parts dels enquestats els agrada llegir. La majoria d'ells llegeix llibres algun cop a l'any o gairebé tots els dies, i acostumen a llegir-se entre 1 i 6 llibres a l'any. Els gèneres literaris preferits són les aventures i el misteri. En relació als diaris i revistes, gran part d'ells tenen la costum de llegir algun cop a l'any o algun cop al més. En quan a temàtiques populars, trobem que pels diaris prefereixen diaris d'informació general, mentre que per les revistes n'escullen de caire esportiu o infantil/juvenil. La gran majoria d'ells es consideren lectors ocasionals, i un 69% d'ells creu que ja llegeix suficient.

En relació als alumnes enquestats de 3r d'ESO, veiem que a una clara majoria els agrada llegir. Ara bé, gran part d'ells només llegeix algun cop a l'any o algun cop al mes, i, tan sols llegeixen entre 1 i 3 llibres a l'any. Els llibres més populars entre aquest grup són els de caire romàntic o d'aventures. Respecte als diaris, ens trobem que la gran majoria d'ells afirmen que mai llegeixen diaris. No obstant, dels pocs que si que en llegeixen, la temàtica de diari més triada és la d'informació general. En quant a les revistes, manifesten que solen llegir-ne algun cop a l'any o algun cop al més, i que les més populars són les de televisió, cinema i musicals, del cor i esportives. La meitat dels alumnes es considera lector ocasional, mentre que només un 25% es considera lector habitual o no lector. L'última dada destacada és que un 56% d'ells creu que ja llegeix suficient.

En l'últim grup enquestat, el de 4t d'ESO, trobem que els alumnes majoritàriament, els agrada llegir. Veiem que solen llegir entre algun cop al mes i 1/2 cops per setmana. Ara bé, gran part d'ells només llegeix entre 1 i 3 llibres a l'any. Les temàtiques més populars entre el grup són: misteri, aventures i ciència-ficció. En relació als diaris, podem observar que acostumen a llegir algun cop al mes o mai, i que el gènere preferit és informació general. Pel que fa a les revistes, veiem que hi ha un empat en la freqüència lectora, ja que la mateixa quantitat d'enquestat afirma que llegeix revistes mai, algun cop a l'any o algun cop al mes. La temàtica preferida en aquest grup són les revistes sobre televisió, cinema i musicals. Una tercera part dels alumnes es considera lector ocasional, i un 81% creu que no llegeix suficient.

5. CONCLUSIONS

En aquest apartat, s'exposaran les conclusions obtingudes en aquesta investigació. Per organitzar millor la informació, s'han dividit les conclusions en 4 subapartats: aportacions de la investigació, propostes per motivar la lectura, propostes de millora de la investigació i futures línies d'investigació.

5.1 Aportacions de la investigació

Després d'haver efectuat un anàlisi i discussió de les dades aportades pels instruments emprats, s'ha extret a les següents conclusions.

En primer lloc, veiem que els **hàbits lectors** dels alumnes són molt semblants als aportats per Manresa (2009) en la seva tesi doctoral. Si ens fixem en la freqüència lectora que presenten els alumnes en referència als llibres, s'observa que encara que a 1r d'ESO ja no és molt alta, a 2n i 3r d'ESO encara disminueix més, per augmentar lleugerament a 4t d'ESO. Per tant, veiem que a mida que els alumnes es van endinsant en l'etapa adolescent, la seva freqüència lectora minva. Si observem la quantitat lectora de llibres, aquesta obté uns resultats semblants als anteriors. La majoria d'alumnes de 1r d'ESO llegeix poca quantitat de llibres (entre 3 i 6 llibres a l'any), però a mida que van passant de curs, la quantitat encara disminueix més. S'ha de comentar, però, que a 4t s'observa una lleugera remuntada. Tot i aquestes dades, tots els alumnes enquestats llegeixen algun llibre a l'any.

Les temàtiques de llibres més populars entre els alumnes són les aventures (entre un 15% i un 21% dels vots), el misteri (entre un 8% i un 20%) i l'humor (7%-13%). En els resultats oferts per Manresa (2009) també hi trobem aquests gèneres com uns dels més populars entre els adolescents.

Un aspecte a destacar sobre els resultats obtinguts, és que gairebé cap alumne utilitza la biblioteca escolar o la biblioteca municipal per obtenir llibres. En futures investigacions es podria aprofundir més en aquest aspecte i esbrinar el perquè d'aquest fet.

Pel que fa a les freqüències lectores de diaris i revistes, trobem un resultat molt semblant al dels llibres: a 1r d'ESO la freqüència ja no és molt alta, i a mesura que els alumnes avancen de curs, aquesta encara disminueix més. Tot i això, a 4t d'ESO sembla que comença a augmentar lleugerament.

Els tipus de diaris més populars entre els alumnes són els d'informació general (entre un 29% i un 75% dels vots) i els d'esports (entre un 25% i un 38% dels vots). Les

revistes més triades entre els enquestats són les de televisió, cinema i musicals (entre un 17% i un 19%), les d'esport (entre un 15% i un 21% dels vots) i les del cor (amb un 15% dels vots).

En segon lloc, observem la **percepció** que tenen els **alumnes** de la lectura. Tot i que gran part dels alumnes els agrada llegir, sobretot per estimular la imaginació i aprendre nous coneixements, encara hi ha alumnes no els agrada llegir ja que ho troben avorrit o ho qualifiquen com una pèrdua de temps.

Els alumnes, per la seva part, es consideren: lectors ocasionals (entre un 44% i un 75%), lectors habituals (entre un 19% i un 38%) i no lectors (entre un 6% i un 25%). Ara bé, si ens fixem en la quantitat lectora exposada abans i la informació aportada per Larrañaga i Yubero (2005) en el marc teòric, la gran majoria dels alumnes estarien classificats com a lectors ocasionals, ja que no arriben a llegir més de 6 llibres a l'any. Per ser considerats lectors habituals haurien d'arribar a llegir-se en un any, un mínim de 10 llibres.

Entre un 56% i un 69% dels alumnes de 1r, 2n i 3r d'ESO creu que ja llegeix suficient, mentre que a 4t d'ESO aquesta opinió canvia radicalment, i trobem que un 81% dels alumnes creu que no llegeix suficient. Aquí, és on veiem que s'inicia la consciència de l'alumne sobre la importància de la lectura en molts àmbits de la vida.

Pel que fa a la percepció dels alumnes sobre si llegirien més amb alguns estímuls exteriors, veiem que una gran part d'ells llegiria més si tinguessin més temps lliure. Ara bé, en referència a altres estímuls proposats (amics, pares, etc.) creuen que no els influiria gens a l'hora de motivar-los per llegir.

En relació al projecte "Temps de Lectura" realitzat a l'institut, una gran majoria dels alumnes enquestats el valora de forma positiva o molt positiva, independentment del curs en el qual es trobin.

Un altre dels aspectes a destacar sobre els resultats obtinguts, és que entre un 81% i un 88% dels alumnes creu necessari que els adolescents actuals llegeixin més. Això contrasta amb les dades sobre quantitat i freqüència lectora presentades abans. És a dir, trobem que els alumnes veuen que la lectura és important i que haurien de llegir més, però no ho duen a terme.

En tercer lloc, trobem la **percepció** dels **professors** sobre els hàbits lectors dels seus alumnes. L'opinió que tenen sobre els seus alumnes és que no llegeixen suficient. Ara

bé, els professionals creuen que entre 4 i 6 llibres a l'any és suficient, cosa que ja realitzen la majoria dels alumnes.

Gran part del professorat entrevistat també creu que els alumnes veuen la lectura com un fet poc important i com una pèrdua de temps. Ara bé, si ens fixem en les dades anteriors, molts alumnes perceben la lectura com a positiva ja que els enriqueix personalment.

Per tant, podem veure que els professors tenen una percepció sobre els hàbits lectors dels alumnes més negativa de la que és en realitat.

En quart lloc, observem la **influència** que pot tenir sobre els hàbits lectors dels alumnes l'entorn familiar. Com hem pogut veure, els pares i mares més lectors els podem trobar als cursos de 2n i 3r d'ESO, mentre que els menys lectors serien els dels alumnes de 1r i 4t d'ESO. Ara bé, si ens fixem en la freqüència i quantitat lectora presentada abans, els alumnes menys lectors eren precisament els dels cursos de 2n i 3r d'ESO. Així doncs, podem afirmar que els progenitors/tutors legals dels alumnes no exerceixen una influència prou forta com per millorar els hàbits lectors dels seus fills.

En últim lloc, trobem la **hipòtesi** i els **objectius** fixats per aquesta investigació. En relació a la hipòtesi (*a partir dels 12 anys, es produeix entre els adolescents una disminució progressiva de la freqüència lectora*), podem afirmar que es vàlida ja que les dades aportades la recolzen. S'ha pogut observar a l'inici d'aquest apartat, que els hàbits lectors dels alumnes inicien una disminució gradual a partir de 2n d'ESO, és a dir, a partir dels 12/13 anys els alumnes acostumen a llegir menys.

Pel que fa als objectius plantejats en un principi, es pot afirmar, que s'han assolit amb èxit. L'objectiu general que es va proposar, era conèixer els hàbits lectors dels alumnes d'ESO d'un centre d'ensenyament públic. A l'inici d'aquest apartat es pot veure un resum d'aquests hàbits lectors.

Respecte als objectius específics, podem dir que també s'han assolit, ja que: s'ha realitzat una revisió dels estudis realitzats a Catalunya en els últims 10 anys sobre els hàbits lectors adolescents, hem vist la percepció que tenen els alumnes de secundària sobre la lectura i per últim, s'ha realitzat una proposta amb idees per millorar i motivar la lectura entre els alumnes d'ESO. Aquest últim punt es podrà observar en el següent apartat.

5.2 Propostes per motivar la lectura

A partir de tota la informació observada en el marc epistemològic i les dades extretes dels instruments emprats, s'han realitzat una sèrie de propostes per millorar i motivar la lectura entre els alumnes d'educació secundària obligatòria:

1. Iniciar debats a les classes (llengua i literatura, tutoria, ensenyaments alternatius a la religió, etc.) per a que els alumnes puguin compartir i debatre sobre els llibres que llegeixen. És a dir, crear un espai d'uns 10/15 minuts a la setmana on els alumnes siguin ells els encarregats de parlar i discutir sobre temes relacionats amb la literatura.
2. Oferir els llibres de lectura obligatòria a partir dels interessos i gustos de cada alumne. Per exemple, a partir d'una llista dels llibres de lectura obligatòria recomanats segons els curs de l'alumne, que aquest, pogués triar els que més són del seu grat.
3. Promocionar la lectura amb recursos tecnològics, creant per exemple: blogs¹¹, videoblogs¹², comptes a les xarxes socials, etc. A partir d'això, es podria animar als alumnes a que comparteixin experiències lectores, i a que col·laborin entre tots per enriquir el recurs creat.
4. Realitzar, des de l'institut, més recomanacions sobre la literatura que podria interessar als alumnes. Una bona manera de fer-ho, seria per exemple, tenint en compte el punt anterior sobre les noves tecnologies.
5. Procurar deixar més temps lliure per a que els alumnes puguin llegir. És a dir, a vegades els professors haurien de tenir en compte les necessitats lectores dels alumnes a l'hora de posar els deures, ja que si en ocasions deixen més temps lliure als alumnes, la freqüència i quantitat lectora d'aquests podria augmentar.

Amb aquests suggeriments, els hàbits lectors dels alumnes de secundària podrien millorar considerablement.

5.3 Propostes de millora de la investigació

Durant el procés de buidatge de les dades obtingudes amb els instruments, s'han localitzat uns petits errors al qüestionari, no detectats durant la prova pilot, que s'haurien de rectificar en futures investigacions.

¹¹ "Pàgina web, generalment de caràcter personal, que té una estructura cronològica que s'actualitza freqüentment i presenta informació o opinions sobre temes diversos." DIEC (2015).

¹² "Un videoblog o vlog és un blog on les entrades són clips de vídeo, ordenats cronològicament i publicats per un o més autors." INTEF (2012).

En la pregunta 16, es pregunta per la quantitat lectora dels pares dels alumnes, especificant el pare i la mare. Aquesta pregunta s'hauria de modificar ja que en l'actualitat existeixen molts tipus de famílies, i per tant, no totes estan formades per un pare i una mare.

La pregunta 19 hauria de donar una tercera opció: "No sap/No contesta", ja que sempre s'ha de poder oferir al subjecte aquesta elecció.

Per últim, la pregunta 20 es podria redactar d'una forma més clara i precisa, ja que s'han trobat casos en els quals els alumnes donaven respostes massa generals i no aportaven res clar a la investigació.

5.4 Futures línies d'investigació

Per poder aprofundir més en els hàbits lectors dels adolescents, en possibles futures investigacions, es podrien tractar els següents temes:

En primer lloc, es podrien investigar els elements que poden influir, de forma positiva o negativa, en els hàbits lectors dels adolescents. A partir d'aquí, es podrien fer propostes sobre com tractar aquesta influència.

En segon lloc, es podrien estudiar els factors que causen la disminució progressiva de la freqüència lectora en els adolescents, i buscar formes de combatre'ls, per millorar els hàbits lectors dels alumnes.

En tercer lloc, es podrien observar les causes del poc ús que fan els alumnes de secundària de les biblioteques escolars i municipals a l'hora d'adquirir llibres i proposar mesures per reactivar l'ús de les biblioteques.

Per últim, es podria realitzar un anàlisi dels hàbits lectors dels alumnes de secundària de tots els centres educatius de l'Alt Camp, ja siguin públics o privats, i els motius pels quals els resultats són semblats o diferents.

6. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

El recull bibliogràfic que es presenta a continuació, ha estat realitzat segons el format proposat per l'American Psychological Association (APA).

CATALÀ, G, CATALÀ, M. MOLINA, E. MONCLÚS, R. (1996). *Avaluació de la comprensió lectora. Vol- II Proves ACL. Cicle mitjà i superior*. Barcelona: Graó

DEL VALLE, M.J. (2012). *Variables que inciden en la adquisición de hábitos de lectura de los estudiantes* (document en línia). Recuperat el 22 de febrer del 2015 des de: <http://www.mineduc.gob.gt/digeduca/documents/investigaciones/habitos-lectura.pdf>

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (2015). *Impuls a la lectura* (pàgina web). Recuperat el 5 de març del 2015 des de: http://ensenyament.gencat.cat/ca/arees_d_actuacio/centres_i_serveis_educati/projectes_educatius/impuls_de_la_lectura

DÍAZ, A. (2009). *La importancia de la lectura* (document en línia). Recuperat el 11 de febrer del 2015 des de: http://www.csi-csif.es/andalucia/modules/mod_ense/revista/pdf/Numero_15/ADOLFO_DIAZ_1.pdf

DICCIONARI DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. (2015). *Diccionari* (pàgina web). Recuperat el 10 de febrer del 2015 des de: <http://dlc.iec.cat/>

ESTEVE, F. (2013). *Metodologia de la investigació en educació* (document en línia). Recuperat el 10 de març del 2015 des de: <http://es.slideshare.net/francescesteve/metodologia-de-la-investigaci-en-educaci>

FONSECA, J.G. (2003). *El desarrollo axiológico del profesorado y la mejora institucional*. Tesis doctoral, Universitat Rovira i Virgili, Tarragona.

GIL, J. (2009). *Hábitos y actitudes de las familias hacia la lectura y competencias básicas del alumnado* (document en línia). Recuperat el 22 de febrer del 2015 des de: <http://www.redalyc.org/pdf/706/70618224005.pdf>

GREMI D'EDITORS DE CATALUNYA. (2011). *Hàbits de lectura i compra de llibres a Catalunya l'any 2011* (document en línia). Recuperat el 3 de març del 2015 des de: http://www.mcu.es/libro/docs/MC/Observatorio/pdf/HabitsLC_2011CAT.pdf

- GREMI D'EDITORS DE CATALUNYA. (2013). *Hàbits de lectura i compra de llibres a Catalunya l'any 2013* (document en línia). Recuperat el 3 de març del 2015 des de: http://arxiu.gremieditorscat.es/2013_HLCLC_catala.pdf
- INSTITUT D'ESTADÍSTICA DE CATALUNYA. (2008). *Enquesta de consum i pràctiques culturals 2006* (document en línia). Recuperat el 11 de febrer del 2015 des de: <http://www.idescat.cat/cat/idescat/publicacions/cataleg/pdfdocs/ecpc06.pdf>
- INSTITUT D'ESTADÍSTICA DE CATALUNYA. (2010). *Enquesta de consum i pràctiques culturals infantils 2007-2008* (document en línia). Recuperat el 11 de febrer del 2015 des de: <http://www.idescat.cat/cat/idescat/publicacions/cataleg/pdfdocs/ecpci2007-08.pdf>
- INSTITUTO NACIONAL DE TECNOLOGÍAS EDUCATIVAS Y FORMACIÓN DEL PROFESORADO. (2012). *Tipos de blogs* (pàgina web). Recuperat el 18 de maig del 2015 des de: http://www.ite.educacion.es/formacion/materiales/155/cd/modulo_1_Iniciacionblog/tipos_de_blogs.html
- LARRAÑAGA, E & YUBERO, S. (2005). "El hábito lector como actitud. El origen de la categoría de falsos lectores". *OCNOS*. Número 1. (Revista en línia). Recuperat el 20 de febrer del 2015 des de: <http://www.redalyc.org/pdf/2591/259120382004.pdf>
- LECTORES IBERICOS. (2013). *Cuestionario: Tú y la lectura* (document en línia). Recuperat el 11 de març del 2015 des de: http://lectibe.eu/attachments/article/26/cuestionario_habitos_lectura2.pdf
- MANRESA, M. (2009). *Els hàbits lectors dels adolescents. Efectes de les actuacions escolars en les pràctiques de lectura*. Tesis doctoral, Universitat Autònoma de Barcelona.
- MILLÁN, J. A. (2003). *La lectura y la sociedad del conocimiento* (pàgina web). Recuperat el 10 de febrer del 2015 des de: <http://jamillan.com/lecsoco.htm>
- MINISTERIO DE EDUCACIÓN, CULTURA Y DEPORTE. (2015). *Concepto de lectura* (pàgina web). Recuperat el 10 de febrer del 2015 des de: <http://www.mecd.gob.es/cultura-mecd/areas-cultura/libro/mc/pfl/portada.html>

- PÉREZ-LÓPEZ, A & GÓMEZ, M. (2011). *La influencia de la familia en el hábito lector* (document en línia). Recuperat el 11 de febrer del 2015 des de: <http://eprints.rclis.org/17537/1/ComunicaFinal-bloqueIII.pdf>
- RINCÓN, B. (2003). *Propuesta de aplicación de modelo de investigación de Argyris en la formación del rol investigador en los docentes*. Tesis doctoral, Universitat Rovira i Virgili, Tarragona.
- VILLAROYA, A & BARRIOS, M. (2012). *Estudis i recerca sobre edició i hàbits lectors* (document en línia). Recuperat el 24 de febrer del 2015 des de: <http://www.raco.cat/index.php/AnuariObservatori/article/view/262958/350444>

ANNEXOS

Annex 1: Resultats del qüestionari sobre el Temps de Lectura

Pregunta 1. Com valores l'activitat?

Com valores l'activitat?		1r ESO	2n ESO	3r ESO
1a	M'agrada molt	39%	19%	27%
1b	M'agrada	48%	50%	42%
1c	M'agrada perquè no fem classe	8%	23%	18%
1d	No gaire	1%	4%	4%
1e	No m'agrada	4%	3%	9%
TOTAL:		100%	100%	100%

Pregunta 2. Quan feia primària, llegia..

Quan feia primària, llegia...		1r ESO	2n ESO	3r ESO
2a	Més que ara	21%	31%	41%
2b	Igual que ara	42%	38%	26%
2c	Menys que ara	37%	31%	33%
TOTAL:		100%	100%	100%

Pregunta 3. Recordes portar el llibre durant l'hora de lectura?

Recordes portar el llibre durant l'hora de lectura?		1r ESO	2n ESO	3r ESO
3a	Sí, sempre	69%	55%	55%
3b	Casi sempre	26%	31%	34%
3c	No recordo	4%	10%	6%
3d	No en tinc	2%	4%	5%
TOTAL:		100%	100%	100%

Pregunta 4. Quan llegeixes?

Quan llegeixes?		1r ESO	2n ESO	3r ESO
4a	Només aquí	13%	19%	31%
4b	Algun dia a casa	61%	63%	43%
4c	Sovint a casa	26%	18%	26%
TOTAL:		100%	100%	100%

Pregunta 5. Quines temàtiques t'agraden més?

Quines temàtiques t'agraden més?		1r ESO	2n ESO	3r ESO
5a	Aventures	27%	20%	23%
5b	Misteri	20%	20%	20%
5c	Terror	15%	15%	13%
5d	Diàris	14%	17%	14%
5e	Ciència ficció	8%	11%	10%
5f	Viatges	7%	5%	9%
5g	Altres	9%	11%	10%
TOTAL:		100%	100%	100%

Annex 2: Instruments de recollida de dades

- **Qüestionari:**

QÜESTIONARI SOBRE ELS HÀBITS LECTORS DELS ALUMNES D'ESO

A continuació, se't presentarà un qüestionari amb l'objectiu de recollir informació sobre els teus hàbits de lectura. Aquesta informació serà utilitzada per realitzar una investigació (Treball de Fi de Grau) de 4t de Pedagogia de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona. El qüestionari és totalment anònim i no existeixen respostes correctes o incorrectes. Llegeix amb atenció totes les preguntes i intenta respondre amb la màxima sinceritat possible.

Edat: _____

Sexe: ☐ Home ☐ Dona

Curs: ☐ 1r ESO ☐ 2n ESO ☐ 3r ESO ☐ 4t ESO

1. T'agrada llegir?

☐ Sí ☐ No

2. En el cas que hagi contestat "SI", perquè t'agrada llegir?

3. En el cas que hagi contestat "NO", perquè no t'agrada llegir?

4. Amb quina freqüència llegeixes *llibres*?

- ☐ Mai ☐ Algun cop a l'any ☐ Algun cop al mes
- ☐ Un o dos cops per setmana ☐ Gairebé tots els dies ☐ Tots els dies

5. Quants *llibres* has llegit en els últims 12 mesos?

- ☐ Cap ☐ 1 a 3 ☐ 4 a 6 ☐ 7 a 9 ☐ Més de 10

6. Quin tipus de *llibres* llegeixes? (Pots marcar més d'una opció).

- ☐ Terror ☐ Romàntic ☐ Esports i salut ☐ Història i política
- ☐ Aventures ☐ Viatges i natura ☐ Poesia ☐ Literatura clàssica
- ☐ Misteri ☐ Policiàcs ☐ Música ☐ Ciència i tecnologia
- ☐ Humor ☐ Ciència-ficció ☐ Còmics i *manga* ☐ Biografia i autobiografia
- ☐ Altres: _____

7. D'on procedeixen la majoria dels *llibres* que llegeixes? (Marca només una opció).

- ☐ Biblioteca de l'institut ☐ Biblioteca municipal ☐ Prestats d'algun conegut
- ☐ Són meus ☐ Altres: _____

8. Amb quina freqüència llegeixes *diaris*?

- ☐ Mai ☐ Algun cop a l'any ☐ Algun cop al mes
- ☐ Un o dos cops per setmana ☐ Gairebé tots els dies ☐ Tots els dies

9. Quin tipus de *diaris* llegeixes? (Pots marcar més d'una opció).

- ☐ Informació general ☐ Premsa local/comarcal ☐ Esportius
- ☐ Econòmics ☐ Altres: _____

10. Amb quina freqüència llegeixes *revistes*?

- ☐ Mai ☐ Algun cop a l'any ☐ Algun cop al mes
- ☐ Un o dos cops per setmana ☐ Gairebé tots els dies ☐ Tots els dies

11. Quin tipus de revistes llegeixes? (Pots marcar més d'una opció).

☐ Del cor	☐ Economia
☐ Infants/juvenils	☐ Esports
☐ Informació general	☐ Informàtica
☐ Suplements dominicals	☐ Estètica, salut, moda i llar
☐ Cultura, arquitectura o fotografia	☐ Viatges, geografia i història
☐ Científiques i de divulgació	☐ Televisió, cinema i musicals
☐ Altres: _____	

12. Et consideres un...

- ☐ Lector habitual ☐ Lector ocasional ☐ No lector

13. Quan anaves a Primària, llegies...

- ☐ Més que ara ☐ Igual que ara ☐ Menys que ara

14. Creus que ara llegeixes suficient? Ja sigui llibres, revistes o diaris.

- ☐ Sí ☐ No

15. Creus que llegiries més si...

	SI	POTSER	NO
a) Tinguessis més temps?	☐	☐	☐
b) Els llibres tinguessin més imatges?	☐	☐	☐
c) Les històries fossin més curtes?	☐	☐	☐
d) Els teus amics llegissin més?	☐	☐	☐
e) Els teus amics parlessin sobre temes de lectura?	☐	☐	☐
f) Els professors t'animessin més?	☐	☐	☐
g) Els teus pares t'animessin més?	☐	☐	☐

16. Durant el seu temps lliure, quant llegeixen els teus pares?

Mare: ☐ Gens ☐ Poc ☐ Ni poc ni molt ☐ Bastant ☐ Molt

Pare: ☐ Gens ☐ Poc ☐ Ni poc ni molt ☐ Bastant ☐ Molt

17. Sense comptar els llibres de text, quants llibres hi ha a casa teva, aproximadament?

☐ Cap ☐ 1 a 20 ☐ 21 a 50 ☐ 51 a 100 ☐ Més de 100

18. Com valores el projecte “Temps de lectura” de l’institut?¹³

☐ Pesat ☐ Avorrit ☐ Indiferent ☐ Interessant ☐ Apassionant

19. Creus que és necessari que els adolescents llegeixin més?

☐ Si ☐ No

20. Què creus que es podria fer per a que els adolescents llegissin més?

Moltes gràcies per la teva col·laboració en aquest estudi!

¹³ Si no has participat en el projecte, no és necessari que responguis a la pregunta.

- **Entrevista:**

ENTREVISTA AL PROFESSORAT SOBRE ELS HÀBITS LECTORS DELS ALUMNES D'ESO DEL SEU CENTRE EDUCATIU

Nom:

Departament:

1.- Creus que els alumnes d'ESO del centre llegeixen suficient? Quant és/seria per a tu suficient?

-

2.- Quins creus que són els motius principals pels quals els alumnes d'ESO del centre llegeixen? (Obligació, plaer, nous coneixements, avorriment...).

-

3.- Quina percepció penses que tenen els alumnes d'ESO del centre sobre la lectura? (pensen que és una pèrdua de temps, és necessari, és menys important que altres coses...).

-

4.- Des del centre, a part del projecte "Temps de Lectura", com animeu als vostres alumnes amb la lectura?

-

5.- Quines propostes faries per motivar la lectura entre els alumnes d'ESO?

-

Moltes gràcies per col·laborar en aquest estudi.

Annex 3: Buidatge dels qüestionaris sobre hàbits lectors

Pregunta 1. T'agrada llegir?

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Si	9	12	11	12
No	7	4	5	4
TOTAL:	16	16	16	16

Pregunta 2. En el cas que hagi contestat que "SI", perquè t'agrada llegir?

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Per estimular la imaginació	3	4	6	6
Per desconnectar dels problemes	0	2	2	6
Per aprendre nous coneixements/conceptes	4	3	4	3
Per divertir-me	4	4	1	2
Per tranquil·litzar-me	1	0	2	0
Per estimular l'esperit crític	0	1	0	0
Per millorar en l'escriptura	0	1	0	0
TOTAL:	12	15	15	17

Pregunta 3. En el cas que hagi contestat que "NO", perquè no t'agrada llegir?

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Perquè és avorrit	6	3	3	1
Perquè hi ha altres activitats més interessants	2	2	0	1
Perquè hi ha altres recursos millors (pel·lícules...)	0	0	1	0
Perquè és poc atractiu	0	0	1	0
Perquè les temàtiques són repetitives	0	0	0	1
Perquè és una pèrdua de temps	0	0	0	2
TOTAL:	8	5	5	5

Pregunta 4. Amb quina freqüència llegeixes llibres?

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Mai	0	0	1	1
Algun cop a l'any	6	2	3	3
Algun cop al mes	2	7	6	5
1 o 2 cops per setmana	3	2	2	5
Gairebé tots els dies	4	4	3	2
Tots els dies	1	1	1	0
TOTAL:	16	16	16	16

Pregunta 5. Quants llibres has llegit en els últims 12 mesos?

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Cap	0	0	0	0
1 a 3	6	7	12	11
4 a 6	5	5	1	2
7 a 9	3	1	1	1
Més de 10	2	3	2	2
TOTAL:	16	16	16	16

Pregunta 6. Quin tipus de llibres llegeixes?

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Terror	7	3	6	3
Aventures	12	10	7	10
Misteri	14	8	4	11
Humor	7	5	6	4
Romàntic	7	2	7	5
Viatges i natura	3	1	1	1
Policíacs	1	1	2	5
Ciència-ficció	3	3	3	10
Esports i salut	2	3	2	5
Poesia	1	0	0	0
Música	3	1	1	0
Còmics i manga	4	5	4	1
Història i política	0	1	1	0
Literatura clàssica	1	0	1	0
Ciència i tecnologia	0	3	0	1
Biografia i autobiografia	1	1	0	1
Altres	4	1	3	2
TOTAL:	70	48	48	59

Pregunta 7. D'on procedeixen la majoria dels llibres que llegeixes?

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Biblioteca de l'institut	1	0	0	0
Biblioteca municipal	1	3	0	0
Prestats d'algun conegut	2	0	2	0
Són meus	11	11	14	14
Altres	1	2	0	2
TOTAL:	16	16	16	16

Pregunta 8. Amb quina freqüència llegeixes diaris?

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Mai	2	3	10	4
Algun cop a l'any	2	5	4	2
Algun cop al mes	7	5	1	6
1 o 2 cops per setmana	5	2	1	2
Gairebé tots els dies	0	1	0	2
Tots els dies	0	0	0	0
TOTAL	16	16	16	16

Pregunta 9. Quin tipus de diaris llegeixes?

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Informació general	6	7	6	10
Prensa local/comarcal	6	2	1	5
Esportius	8	5	0	5
Econòmics	0	1	0	0
Altres	1	1	1	0
TOTAL:	21	16	8	20

Pregunta 10. Amb quina freqüència llegeixes revistes?

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Mai	2	1	4	5
Algun cop a l'any	4	7	5	5
Algun cop al mes	7	7	5	5
1 o 2 cops per setmana	3	1	1	1
Gairebé tots els dies	0	0	1	0
Tots els dies	0	0	0	0
TOTAL:	16	16	16	16

Pregunta 11. Quin tipus de revistes llegeixes?

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Del cor	6	1	4	4
Infantils/juvenils	8	5	1	3
Informació general	2	2	2	4
Suplements dominicals	1	0	1	0
Cultura, arquitectura o fotografia	2	1	1	0
Científiques i de divulgació	1	3	0	0
Economia	0	0	0	1
Esports	3	6	4	4

Informàtica	2	0	3	0
Estètica, salut, moda i llar	5	3	3	3
Viatges, geografia i història	2	2	1	1
Televisió, cinema i musicals	7	3	5	5
Altres	2	3	1	1
TOTAL:	41	29	26	26

Pregunta 12. Et consideres un...

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Lector habitual	6	3	4	3
Lector ocasional	7	11	8	12
No lector	3	2	4	1
TOTAL:	16	16	16	16

Pregunta 13. Quan anaves a Primària, llegies...

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Més que ara	8	9	6	6
Igual que ara	3	3	4	6
Menys que ara	5	4	6	4
TOTAL:	16	16	16	16

Pregunta 14. Creus que ara llegeixes suficient? Ja sigui llibres, revistes o diaris.

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Si	10	11	9	3
No	6	5	7	13
TOTAL:	16	16	16	16

Pregunta 15. Creus que llegiries més si...

	Si	Potser	No
Tinguessis més temps?	30	26	8
Els llibres tinguessin més imatges?	16	13	35
Les històries fossin més curtes?	15	16	33
Els teus amics llegissin més?	4	14	46
Els teus amics parlessin sobre temes de lectura?	7	21	36
Els professors t'animessin més?	9	20	35
Els teus pares t'animessin més?	7	20	37

Pregunta 16a. Durant el seu temps lliure, quant llegeixen els teus pares? (MARE)

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Gens	1	2	4	2
Poc	6	2	2	7
Ni poc ni molt	3	2	3	3
Bastant	1	8	4	2
Molt	5	2	3	2
TOTAL:	16	16	16	16

Pregunta 16b. Durant el seu temps lliure, quant llegeixen els teus pares? (PARE)

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Gens	2	2	5	5
Poc	2	4	3	6
Ni poc ni molt	3	4	1	3
Bastant	6	3	2	1
Molt	3	3	5	1
TOTAL:	16	16	16	16

Pregunta 17. Sense comptar els llibres de text, quants llibres hi ha a casa teva, aproximadament?

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Cap	0	0	0	0
1 a 20	0	1	2	1
21 a 50	5	6	3	2
51 a 100	5	3	4	7
Més de 100	6	6	7	6
TOTAL:	16	16	16	16

Pregunta 18. Com valores el projecte "Temps de lectura" de l'institut?

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Pesat	1	0	0	0
Avorrit	1	3	1	2
Indiferent	4	5	4	2
Interessant	7	6	10	11
Apassionant	3	2	1	1
TOTAL:	16	16	16	16

Pregunta 19. Creus que és necessari que els adolescents llegeixin més?

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Si	14	14	13	13
No	2	2	3	3
TOTAL:	16	16	16	16

Pregunta 20. Què creus que es podria fer per a que els adolescents llegissin més?

	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO
Oferir més llibres de temàtica adolescent	2	2	3	1
Oferir els llibres de lectura obligatòria segons els gustos de cada alumne	7	2	2	5
Demostrar que la lectura realment ajuda a l'escriptura/ortografia	1	0	0	0
Crear diaris per adolescents	1	0	0	0
Promocionar la lectura amb recursos més actuals (noves tecnologies)	1	0	1	0
Treure la lectura com a tasca obligatòria	3	1	2	1
Ficar més hores de lectura lliure a l'institut	3	4	4	2
La lectura és una opció personal i no es pot fer res per impulsar-la	0	2	4	2
Fer més projectes d'impuls a la lectura	0	2	0	0
No manar tants deures per poder dedicar més temps a la lectura	0	1	0	3
Fer més recomanacions dels llibres des de l'institut	0	2	0	4
Comentar més els llibres a les classes	0	1	1	2
TOTAL:	18	17	17	20

Annex 4: Entrevistes contestades

ENTREVISTA AL PROFESSORAT SOBRE ELS HÀBITS LECTORS DELS ALUMNES D'ESO DEL SEU CENTRE EDUCATIU

Professor 1

Departament: Cap d'estudis i professor de música.

1.- Creus que els alumnes d'ESO del centre llegeixen suficient? Quant és/seria per a tu suficient?

Llegeixen poc, crec que hauríem d'animar-los més a llegir, almenys un llibre per trimestre.

2.- Quins creus que són els motius principals pels quals els alumnes d'ESO del centre llegeixen? (Obligació, plaer, nous coneixements, avorriment...).

No es pot generalitzar, suposo que cadascú té els seus motius. Penso que l'activitat que fem del "gust per la lectura" està tenint els seus fruits, i cada cop més els alumnes veuen amb bons ulls el fet de dedicar temps a la lectura.

3.- Quina percepció penses que tenen els alumnes d'ESO del centre sobre la lectura? (pensen que és una pèrdua de temps, és necessari, és menys important que altres coses...).

Penso que és bona. Veuen que per als professors, és important, i que hi ha una preocupació per tal de transmetre aquests valors culturals.

4.- Des del centre, a part del projecte "Temps de Lectura", com animeu als vostres alumnes amb la lectura?

Des de totes les matèries s'anima als alumnes a conèixer els grans escriptors i les grans històries. Jo sovint comento el darrer llibre que he llegit, per tal d'aprofitar algun aprenentatge que tingui relació amb la classe del dia.

5.- Quines propostes faries per motivar la lectura entre els alumnes d'ESO?

Penso que estaria bé animar als alumnes a explicar als companys els darrers llibres que estan llegint, i que es fessin debats sobre literatura. També és important animar als alumnes a ser ells els escriptors.

ENTREVISTA AL PROFESSORAT SOBRE ELS HÀBITS LECTORS DELS ALUMNES D'ESO
DEL SEU CENTRE EDUCATIU

Professor 2

Departament: Orientació- USEE / Coordinadora pedagògica

1.- Creus que els alumnes d'ESO del centre llegeixen suficient? Quant és/seria per a tu suficient?

Crec que, en general, llegeixen poc tots els alumnes. No "està de moda", i passen moltes hores a l'ordinador, mòbil,... De tota forma, no es pot generalitzar.

Jo estaria contenta si llegissin un llibre al mes.

2.- Quins creus que són els motius principals pels quals els alumnes d'ESO del centre llegeixen? (Obligació, plaer, nous coneixements, avorriment...).

- Bàsicament per plaer a casa. Per obligació els de l'escola.

3.- Quina percepció penses que tenen els alumnes d'ESO del centre sobre la lectura? (pensen que és una pèrdua de temps, és necessari, és menys important que altres coses...).

- En general crec que ho veuen com una pèrdua de temps. Ja he dit que crec que pensen que hi ha activitats més interessants, sobretot les de resultats més immediats.

4.- Des del centre, a part del projecte "Temps de Lectura", com animeu als vostres alumnes amb la lectura?

- Amb les activitats motivadores del TEMPS DE LECTURA. Vam intentar fer un club de lectura, però no s'hi van apuntar.

5.- Quines propostes faries per motivar la lectura entre els alumnes d'ESO?

Crec que amb els medis que tenim fem una activitat bastant útil i ben valorada pels nois i noies.

ENTREVISTA AL PROFESSORAT SOBRE ELS HÀBITS LECTORS DELS ALUMNES D'ESO
DEL SEU CENTRE EDUCATIU

Professor 3

Departament: Llengua i literatura catalana

1.- Creus que els alumnes d'ESO del centre llegeixen suficient? Quant és/seria per a tu suficient?

(Entenc que es fa referència a la lectura literària). No el suficient. L'ideal seria que per iniciativa pròpia llegissin lliurement: uns 5-6 llibres a l'any ja seria un gran què.

2.- Quins creus que són els motius principals pels quals els alumnes d'ESO del centre llegeixen? (Obligació, plaer, nous coneixements, avorriment...).

En general, per desgràcia, llegeixen per obligació.

3.- Quina percepció penses que tenen els alumnes d'ESO del centre sobre la lectura? (pensen que és una pèrdua de temps, és necessari, és menys important que altres coses...).

Suposo que és una tendència generalitzada entre els adolescents que avui en dia percebin la lectura com una pèrdua de temps. Hi ha per a ells multitud de focus d'atenció que no requereixen ni gaire concentració ni gaire capacitat de comprensió.

4.- Des del centre, a part del projecte "Temps de Lectura", com animeu als vostres alumnes amb la lectura?

Amb les lectures proposades a l'ESO i les activitats corresponents; a partir dels fragments que apareixen en el llibre de text, a partir de la recreació literària...

5.- Quines propostes faries per motivar la lectura entre els alumnes d'ESO?

Potser algun club de lectura, un taller de lectura en veu alta... De coses ja n'hem provat, però, com ja he dit, es constata cada any un menor interès general per llegir, fora de comptadíssimes excepcions.

ENTREVISTA AL PROFESSORAT SOBRE ELS HÀBITS LECTORS DELS ALUMNES D'ESO
DEL SEU CENTRE EDUCATIU

Professor 4

Departament: Llengua i literatura castellana

1.- Creus que els alumnes d'ESO del centre llegeixen suficient? Quant és/seria per a tu suficient?

No llegeixen suficient. En la meua opinió haurien de llegir un llibre a la setmana. És a dir, que s'anessin llegint cada dia una mica, i així podrien arribar a llegir-se un llibre a la setmana. (Llibres no molt gruixuts)

2.- Quins creus que són els motius principals pels quals els alumnes d'ESO del centre llegeixen? (Obligació, plaer, nous coneixements, avorriment...).

Crec que principalment llegeixen per obligació, encara que m'agradaria que llegissin per plaer, per gaudir de la lectura.

3.- Quina percepció penses que tenen els alumnes d'ESO del centre sobre la lectura? (pensen que és una pèrdua de temps, és necessari, és menys important que altres coses...).

Penso que la percepció que tenen, és que la lectura és menys important que altres coses.

4.- Des del centre, a part del projecte "Temps de Lectura", com animeu als vostres alumnes amb la lectura?

Per exemple, algunes coses que faig són: explicar els llibres que jo també porto i fer-los entendre que tot són històries.

5.- Quines propostes faries per motivar la lectura entre els alumnes d'ESO?

Crec que es podrien fer més concursos literaris dins l'institut.